2024/2941

11.12.2024

# EUROOPA KESKPANGA SUUNIS (EL) 2024/2941,

## 14. november 2024,

## raamatupidamise ja finantsaruandluse õigusraamistiku kohta Euroopa Keskpankade Süsteemis *(EKP/2024/31)*

**(uuesti sõnastatud)**

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artiklit 26.4,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Keskpanga suunist (EL) 2016/2249 (EKP/2016/34) [1] on mitu korda oluliselt muudetud. Kuna on vaja teha täiendavaid muudatusi, tuleb see suunis selguse huvides uuesti sõnastada.

(2) Vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja (edaspidi „EKPSi põhikiri“) artiklile 26.3 koostab juhatus analüüsi ja töösujuvuse eesmärgil Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) konsolideeritud bilansi ning sel eesmärgil kehtestatakse käesoleva suunisega põhimõtted ja eeskirjad, mida kohaldatakse riikide keskpankade (RKPd) suhtes seoses eurosüsteemi raamatupidamis- ja finantsaruandluse korraga.

(3) Nendes põhimõtetes ja eeskirjades tuleks koos nende kohaldamisalaga sätestada peamised eurosüsteemi raamatupidamis- ja finantsaruandluse korra aluseks olevad kvalitatiivsed omadused, raamatupidamise aluspõhimõtted ning meetodid.

(4) Koostamise ja hindamise põhimõtted hõlmavad RKPde võimalust näha nende bilansis eraldis finantsriskide katmiseks. Bilansikirje „Riskieraldised“ peaks võimaldama kirjendada aastabilansis eraldi eraldised riskide jaoks, mis ei ole realiseeritud. Lisaks tuleks RKPde poolt igal aastal avaldatavates finantsaruannetes harmoneerida teabe avalikustamine a) ringluses olevate euro pangatähtede; b) euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulenevate eurosüsteemisiseste nõuete/kohustuste tasustamise ja c) emissioonitulu kohta.

(5) Tulu tuleks kajastada perioodil, mil see teeniti. Realiseeritud kasum ja kahjum tuleks kajastada kasumiaruandes. Realiseerimata kasumit ei tuleks kajastada kasumina, vaid kirjendada vahetult ümberhindluskontol. Realiseerimata kahjum tuleks kajastada tulude ja kulude aruandes, kui see ületab aasta lõpu seisuga vastavale ümberhindluskontole kogunenud eelmist ümberhindluskasumit.

(6) RKPd peaksid esitama eurosüsteemi finantsaruandluse andmed vastavalt käesolevas suunises sätestatud põhimõtetele ja eeskirjadele,

[1] Euroopa Keskpanga suunis (EL) 2016/2249, 3. november 2016, raamatupidamise ja finantsaruandluse õigusraamistiku kohta Euroopa Keskpankade Süsteemis (EKP/2016/34) (ELT L 347, 20.12.2016, lk 37).

ON VÕTNUD VASTU KÄESOLEVA SUUNISE:

I PEATÜKK

## ÜLDSÄTTED

*Artikkel 1*

### Mõisted

1. Käesolevas suunises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „riigi keskpank“ või „RKP“ (*national central bank, NCB*) – eurot rahaühikuna kasutava liikmesriigi keskpank;

b) „eurosüsteemi raamatupidamise ja finantsaruandluse eesmärgid“ (*Eurosystem accounting and financial reporting purposes*) – eesmärgid, mille tarbeks EKP koostab I lisas loetletud raamatupidamisaruandeid kooskõlas EKPSi põhikirja artiklitega 15 ja 26;

c) „aruande esitaja“ (*reporting entity*) – EKP või RKP;

d) „kvartaalne ümberhindluspäev“ (*quarterly revaluation date*) – kvartali viimane kalendripäev;

e) „sularahavahetuse aasta“ (*cash changeover year*) – 12 kuud alates päevast, mil euro pangatähed ja mündid saavad liikmesriigis, mille rahaühik on euro, seaduslikuks maksevahendiks;

f) „pangatähtede jaotamise alus“ (*banknote allocation key*) – protsentuaalsed väärtused, mis tulenevad EKP osa arvessevõtmisest euro pangatähtede koguemissioonis, mille suhtes kohaldatakse RKP osa kapitali märkimise aluses vastavalt Euroopa Keskpanga otsusele EKP/2010/29; ([2])

g) „konsolideerimine“ (*consolidation*) – raamatupidamismenetlus, millega agregeeritakse mitme iseseisva juriidilise isiku finantsnäitajad ühe majandusüksusena;

h) „krediidiasutus“ (*credit institution*) – a) krediidiasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([3]) artikli 4 lõike 1 tähenduses, kelle üle teostab järelevalvet pädev asutus; või b) muu krediidiasutus ELTL artikli 123 lõike 2 tähenduses, kelle järelevalve toimub pädeva asutuse poolt teostatava järelevalvega võrreldava standardi alusel.

2. Muud käesolevas suunises kasutatud tehnilised mõisted on määratletud II lisale lisatud sõnastikus.

*Artikkel 2*

### Kohaldamisala

1. Käesolevat suunist kohaldatakse EKP ja RKPde suhtes eurosüsteemi raamatupidamise ja finantsaruandluse eesmärgil.

2. Käesolevat suunist kohaldatakse EKPSi põhikirjaga kehtestatud eurosüsteemi raamatupidamise ja finantsaruandluse korra ulatuses. Seega ei kohaldata seda RKPde riigisisestele aruannetele ega finantsaruannetele. Et saavutada kooskõla ja võrreldavus eurosüsteemi ja riikide normide vahel, soovitatakse RKPdel järgida oma riigisiseses aruandluses ja finantsaruannetes võimalikult suurel määral käesolevas suunises sätestatud eeskirju.

([2]) Euroopa Keskpanga otsus EKP/2010/29, 13. detsember 2010, euro pangatähtede emiteerimise kohta (ELT L 35, 9.2.2011, lk 26).
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

*Artikkel 3*

**Kvalitatiivsed omadused**

Kehtivad järgmised kvalitatiivsed omadused:

1) tegelik majanduslik olukord ja läbipaistvus: raamatupidamismeetodid ja finantsaruandlus kajastavad tegelikku majanduslikku olukorda, on läbipaistvad ja juhinduvad sellistest kvaliteediprintsiipidest nagu arusaadavus, asjakohasus, usaldusväärsus ja võrreldavus. Tehingute arvestusel ja esitamisel on lisaks õiguslikule vormile aluseks ka nende olemus ja tegelik majanduslik sisu;

2) usaldatavus: varade ja kohustuste väärtuse hindamist ja tuluarvestust teostatakse usaldatavuse põhimõttest lähtudes. Käesoleva suunise mõistes tähendab see seda, et realiseerimata kasumit ei kajastata kasumiaruandes tuluna, vaid see kantakse otse ümberhindluskontole, ja et realiseerimata kahjum kajastatakse aasta lõpul kasumiaruandes, kui see ületab eelmist ümberhindluskasumit, mis on kajastatud vastaval ümberhindluskontol. Usaldatavuse põhimõttega ei ole kooskõlas varjatud reservid ja kirjete tahtlik vääritimärkimine bilansis ja kasumiaruandes;

3) olulisus: kõrvalekalded raamatupidamiseeskirjadest, sealhulgas nendest, mis mõjutavad RKPde ja EKP kasumi ja kahjumi arvestust, on lubatud ainult siis, kui on võimalik põhjendatult otsustada, et need on aruande esitaja finantsaruannete üldises kontekstis ja esitusviisis ebaolulised;

4) järjepidevus ja võrreldavus: bilansilise väärtuse hindamisel ja tulude kajastamisel kohaldatakse EKPS raames kriteeriume järjepidevalt ühetaolise ja pideva lähenemisviisiga, et tagada raamatupidamisaruannetes esitatud andmete võrreldavus.

*Artikkel 4*

**Raamatupidamise aluspõhimõtted**

Raamatupidamises kohaldatakse järgmisi aluspõhimõtteid:

1) jätkuvuse põhimõte: aruanded koostatakse tegevuse jätkuvuse põhimõttel;

2) tekkepõhisuse arvestuspõhimõte: tulud ja kulud kajastatakse arvestusperioodil, kui nad teenitakse või tekivad, mitte aga perioodil, kui nad laekuvad või makstakse;

3) bilansipäevajärgsed sündmused: varasid ja kohustusi korrigeeritakse sündmuste osas, mis toimuvad aastabilansi kuupäeva ja raamatupidamisaruannete asjaomaste asutuste poolt heakskiitmise kuupäeva vahelisel ajal, kui need mõjutavad varade ja kohustuste tingimusi bilansipäeval. Kui pärast bilansipäeva toimuvad sündmused, mis ei mõjuta varade ja kohustuste olemust bilansipäeval, kuid mille mitteavaldamine mõjutaks raamatupidamisaruannete kasutajate võimet teha õigeid hinnanguid ja otsuseid, ei korrigeerita varasid ja kohustusi, kuid need sündmused avalikustatakse.

*Artikkel 5*

**Tekkepõhine ja kassa-/arvelduspõhine arvestus**

1. Välisvaluutatehingute, välisvaluutas vääringustatud finantsinstrumentide ja nendega seotud viitsummade kirjendamisel tuleb kasutada tekkepõhist arvestust. Tekkepõhise arvestuse kohaldamisel kasutatakse kahte erinevat meetodit:

a) „tavaline meetod“ on määratletud III ja IV peatükis ning III lisas; ja

b) „alternatiivne meetod“ on määratletud III lisas.

2. Välisvaluutas väärtpaberitehingute, sealhulgas kapitaliväärtpaberite, kajastamiseks võib jätkuvalt kasutada kassa-/arvelduspõhist arvestust. Sellega seonduv laekunud intress, sealhulgas üle- või alakurss, kirjendatakse kord päevas, võttes arvesse hetketehingu arvelduskuupäeva.

3. RKPd võivad kasutada kas tekkepõhist või kassa-/arvelduspõhist arvestust, et kirjendada mistahes konkreetseid eurodes vääringustatud tehinguid, finantsinstrumente ja seonduvaid viitlaekumisi.

4. Välja arvatud kvartali- ja aastalõpu korrigeerimised ning kirjete „Muud varad“ ja „Muud kohustused“ all näidatavad andmed, peavad eurosüsteemi finantsaruandluse eesmärgil igapäevase finantsaruandluse osana esitatavad arvud kajastama ainult sularaha voogu bilansikirjetes. Iga kvartali ja aasta lõpus võetakse väärtpaberite bilansilises väärtuses arvesse amortisatsioon ning indekseeritud võlakirjade põhisumma osana tähtajal tasutav indekseerimissumma.

*Artikkel 6*

**Varade ja kohustuste kajastamine**

Rahaline või muu vara/kohustus kajastatakse aruande esitaja bilansis üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) on tõenäoline, et vara või kohustuse kandega seotud tulevane majanduslik kasu liigub aruande esitajale või sealt välja;

2) kõik vara või kohustusega seotud riskid ja kasu on suures osas tulnud üle aruande esitajale;

3) vara maksumust või väärtust aruande esitaja jaoks või kohustuse suurust saab usaldusväärselt mõõta.

II PEATÜKK

**BILANSI KOOSTAMISE JA BILANSILISE VÄÄRTUSE HINDAMISE EESKIRJAD**

*Artikkel 7*

**Bilansi koosseis**

Eurosüsteemi finantsaruandluse raames on EKP ja RKPde bilansi koosseisu aluseks IV lisas toodud bilansiskeem.

*Artikkel 8*

**Eraldised finantsriskide katmiseks**

RKPde tegevuse olemust arvestades võivad RKPd oma bilansis ette näha eraldise finantsriskide katmiseks. RKP otsustab selle eraldise suuruse ja kasutamise RKP riskipositsiooni põhjendatud hinnangu alusel.

*Artikkel 9*

**Bilansilise väärtuse hindamise eeskirjad**

1. Bilansilise väärtuse hindamiseks kasutatakse jooksvaid turukursse ja turuhindu, kui IV lisas ei ole sätestatud teisiti.

2. Kulla, välisvaluutainstrumentide, väärtpaberite (v.a need, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks), mittekaubeldavate väärtpaberite ja rahapoliitika eesmärgil hoitavate väärtpaberite, mida kajastatakse raamatupidamises amortisatsioonikulude põhjal) ning finantsinstrumentide ümberhindamine nii bilansis kui ka bilansiväliselt toimub kvartali ümberhindluspäeval ning turu keskmise kursi ja hinna alusel. See ei välista aruande esitaja portfellide sagedasemat ümberhindamist sisevajaduse korral, kui tema bilansikirjete aruandlus toimub kvartali jooksul ainult tehinguväärtuse alusel.

3. Kulla puhul ei eristata hinna ja valuuta ümberhindluse erinevusi, vaid arvestatakse ühte kulla ümberhindluse erinevust kindlaksmääratud kullaühiku eurohinna alusel, mis on tuletatud euro ja USA dollari vahetuskursist kvartali ümberhindluspäeval. Valuutavahetuse, sealhulgas bilansiliste ja bilansiväliste tehingute, puhul toimub ümberhindamine valuutapõhiselt. Käesolevas artiklis käsitletakse SDR positsioone, sealhulgas SDR korvi aluseks olevaid erinevaid sihtotstarbelisi välisvaluutapositsioone, ühe positsioonina. Väärtpaberite puhul toimub ümberhindamine koodipõhiselt, st sama ISIN-koodi/liigi alusel; eritingimusi ei käsitleta hindamise eesmärgil eraldi. Rahapoliitika eesmärgil hoitavaid või kirjete „Muud finantsvarad“ või „Mitmesugused muud varad“ all kajastatavaid väärtpabereid käsitletakse eraldi positsioonidena.

4. Ümberhindluskanded storneeritakse järgmise kvartali lõpus, välja arvatud aasta lõpus kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjum; kvartali jooksul toimunud tehingud kajastatakse tehinguhindade ja -kurssidega.

5. Rahapoliitika eesmärgil hoitavaid turukõlblikke väärtpabereid käsitletakse eraldi positsioonidena ja neid hinnatakse turuhinna või amortiseeritud kulu alusel, kohaldades väärtuse langust, sõltuvalt rahapoliitika eesmärgist.

6. Väärtpaberid, mis on liigitatud tähtaja lõpuni hoitavateks, loetakse eraldi positsioonideks ja neid hinnatakse amortiseeritud kulu alusel (kohaldades väärtuse langust). Sama käsitlust kohaldatakse mittekaubeldavate väärtpaberite puhul. Väärtpaberid, mis on liigitatud tähtaja lõpuni hoitavateks, võib müüa enne nende tähtaja lõppu järgmistel juhtudel:

a) kui müüdavat kogust ei peeta oluliseks, võrreldes tähtaja lõpuni hoitavate väärtpaberite portfelli kogumahuga;

b) kui need väärtpaberid müüakse tähtaja lõpule eelneva kuu jooksul;

c) erandlikus olukorras, näiteks emitendi krediidivõime olulise halvenemise korral.

*Artikkel 10*

**Pöördtehingud**

1. Repolepingu alusel tehtud pöördtehing kajastatakse tagatud sissetuleva hoiusena bilansi kohustuste poolel, kusjuures tagatist kajastav kirje jääb bilansi varade poolele. Müüdud väärtpabereid, mis kuuluvad tagasiostmisele repolepingute alusel, käsitleb aruandeüksus, kes peab need tagasi ostma, nagu oleksid kõnealused varad endiselt osa portfellist, millest need müüdi.

2. Pöördrepolepingu alusel teostatud pöördtehing kajastatakse bilansi varade poolel laenusumma ulatuses tagatud väljamineva laenuna. Pöördrepolepingute alusel soetatud väärtpaberite väärtust ei hinnata ümber ning neist tulenevat kasumit või kahjumit ei kajastata kasumiaruandes rahalisi vahendeid välja laenanud aruandeüksuse poolt.

3. Väärtpaberilaenu tehingute korral jäävad väärtpaberid üleandja bilanssi. Kui väärtpaberite laenutehingu tagatiseks on sularaha, kasutatakse repotehingute puhul ette nähtud raamatupidamist. Kui väärtpaberite laenutehingu tagatiseks on väärtpaberid, kajastatakse need bilansis, kui:

a) arvelduspротsessi osana toimub sularahatehing; ja

b) sularaha jääb kas laenuandja või -saaja kontole.

Kui väärtpaberid on vahepeal ära müüdud, näitab vastuvõtja väärtpaberite tagasikandmise kohustust.

4. Tagatisega kullatehinguid käsitletakse repolepingutena. Kõnealuste tagatud tehingutega seotud kullavooge ei kajastata raamatupidamisaruannetes ning tehingu hetke- ja tähtpäevahinna vahet käsitletakse tekkepõhiselt.

5. Automatiseeritud väärtpaberilaenuprogrammi raames teostatud pöördtehingud (sh väärtpaberite laenutehingud) tuleb kajastada bilansis vähemalt aruandeperioodi lõpus, kui sularahatagatis on kantud asjaomase RKP või EKP kontole ja sularaha on endiselt investeerimata.

*Artikkel 11*

**Turukõlblikud aktsiaosalused**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse turukõlblike aktsiaosaluste suhtes, olenemata sellest, kas tehinguid teeb vahetult aruandeüksus või tema esindaja, v.a tehingud kapitaliosalustega, investeeringud tütarettevõtjatesse või olulised osalused.

2. Turukõlblikud aktsiaosalused välisvaluutas, mis esitatakse „Muu vara“ all, ei ole üldise valuutapositsiooni osa, vaid moodustavad eraldi valuutapositsiooni osa. Seonduvat valuutavahetuskasumit ja -kahjumit võib arvutada keskmise puhasmaksumuse meetodil või keskmise maksumuse meetodil.

3. Turukõlblikud aktsiaosalused hinnatakse ümber kooskõlas artikli 9 lõikega 3. Erinevaid aktsiaosalusi omavahel ei tasaarvestata.

4. Tehingud kajastatakse bilansis tehinguhinnaga.

5. Maakleritasu võib kajastada vara maksumuse hulka kuuluva tehingukuluna või kuluna kasumiaruandes.

6. Ostetud dividendi summa kajastatakse turukõlbliku aktsiaosaluse maksumuse all. Pärast nimekirja sulgemist käsitletakse ostetud dividendi summat eraldi kirjena kuni dividendi väljamakseni.

7. Dividenditulu perioodi lõpu seisu ei esitata, kuna see kajastub juba aktsiaosaluste turuhinnas, v.a aktsia noteerimise puhul pärast dividendimakset.

8. Märkimisõigusi käsitletakse emiteerimisel eraldi varana. Soetusmaksumuse arvutamise aluseks on olemasoleva aktsiainstrumendi keskmine hind, soetatavate optsioonide tehinguhind ning olemasolevate ja uute kapitaliväärtpaberite vaheline proportsioon. Samas võib märkimisõiguse hinna aluseks olla ka märkimisõiguse väärtus turul, olemasoleva aktsiainstrumendi keskmine hind ja aktsiainstrumendi turuhind enne märkimisõiguste emissiooni.

*Artikkel 12*

**Turukõlblikud investeerimisfondid**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse turukõlblike investeerimisfondide suhtes, mis vastavad järgmistele tingimustele:

a) need ostetakse ainult investeerimise eesmärgil ja need ei mõjuta igapäevaseid müügi- ja ostuotsuseid;

b) fondi investeerimisstrateegia ja mandaat on eelnevalt kindlaks määratud ja kõik tingimused on lepingus sätestatud;

c) investeeringu edukust hinnatakse ühe investeeringuna kooskõlas fondi investeerimisstrateegiaga;

d) fond on iseseisev üksus mistahes õiguslikus vormis ja seda juhitakse, sh igapäevaseid investeerimisotsuseid tehakse, sõltumatult.

Punktides a kuni d sätestatud kriteeriume arvesse võttes võib seda artiklit kohaldada ka töötajate hüvitisfondide suhtes, kui puudub muu raamatupidamisraamistik.

Punktides a kuni c sätestatud kriteeriume arvesse võttes ja kooskõlas artikli 3 lõikes 1 sätestatud kvalitatiivsete omadustega, võib käesolevat artiklit kohaldada ka aktsiaportfellide suhtes, mis ei ole iseseisvad juriidilised üksused, kuid mida juhitakse väljastpoolt ja mis on kopeerivad täpselt indeksiga seotud fondide tegevust. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitletakse neid aktsiaportfelle turukõlblike investeerimisfondidena.

2. Turukõlblikud investeerimisfondid välisvaluutas, mis esitatakse „Muu vara“ all, ei ole üldise valuutapositsiooni osa, vaid moodustavad eraldi valuutapositsiooni osa. Seonduvat valuutavahetuskasumit ja -kahjumit võib arvutada keskmise puhasmaksumuse meetodil või keskmise maksumuse meetodil.

3. Turukõlblike investeerimisfondide osas teostatakse puhasümberhindamist, jättes kõrvale alusvara. Erinevaid turukõlblikke investeerimisfondide omavahel ei tasaarvestata.

4. Tehingud kajastatakse bilansis tehinguhinnaga.

5. Maakleritasu võib kajastada vara maksumuse hulka kuuluva tehingukuluna või kuluna kasumiaruandes.

6. Ostetud dividendi summa kajastatakse turukõlbliku investeerimisfondi maksumuse all. Pärast nimekirja sulgemist käsitletakse ostetud dividendi summat eraldi kirjena kuni dividendi väljamakseni.

7. Turukõlbliku investeerimisfondi dividenditulu perioodi lõpu seisu ei esitata, kuna see kajastub juba turukõlbliku investeerimisfondi turuhinnas, v.a aktsia noteerimise puhul pärast dividendimakset.

*Artikkel 13*

**Väärtpaberite intressiriski maandamine tuletisinstrumentide abil**

1. Väärtpaberite intressiriski maandamine tuletisinstrumentide abil tähendab tuletisinstrumendi kujundamist selliselt, et selle õiglase väärtuse muutus tasaarvestab maandatud riskiga väärtpaberi intressimäära muutumisest tuleneva õiglase väärtuse eeldatava muutuse.

2. Maandatud riskiga ja riski maandavaid instrumente tuleb käsitleda kooskõlas käesolevas suunises sätestatud üldreeglite, hindamisreeglite, tuluarvestuse ja instrumentide suhtes kohaldatavate üksiknõuetega.

3. Erandina artikli 3 lõikest 2, artikli 9 lõikest 4, artikli 16 lõigetest 1 ja 2, artikli 17 lõike 1 punktist b ning lõike 2 punktist d ja artikli 18 lõikest 2 võib maandatud riskiga väärtpaberi ja riski maandava instrumendi hindamisel kohaldada järgmist alternatiivset meetodit:

a) Iga kvartali lõpus hinnatakse väärtpaber ja tuletisinstrument ümber ning kajastatakse bilansis turuväärtusega. Maandatud riskiga ja riski maandavatest instrumentidest tuleneva realiseerimata kasumi või kahjumi netosumma suhtes kohaldatakse järgmist asümmeetrilist hindamist:

   i) realiseerimata netokahjum kantakse aasta lõpus kasumi ja kahjumi kontole ning soovitatav on see maandatud riskiga instrumendi järelejäänud kehtivusaja jooksul amortiseerida; ja

   ii) realiseerimata netokasum kantakse ümberhindluskontole ja storneeritakse järgmisel ümberhindluse kuupäeval.

b) Omandatud väärtpaberi riskimaandus: kui maandatud riskiga väärtpaberi hind erineb väärtpaberi turuhinnast riski maandamise alguses, kohaldatakse järgmist käsitlust:

   i) väärtpaberi realiseerimata kasum sel kuupäeval kantakse ümberhindluskontole, samas kui realiseerimata kahjum kantakse kasumi ja kahjumi kontole; ja

   ii) punkti a sätteid kohaldatakse turuväärtuse muutuste suhtes, mis leiavad aset pärast riski maandamise algust.

c) Amortiseerimata üle- ja alakursside vahe riski maandamise kuupäeva seisuga on soovitatav amortiseerida maandatud riskiga instrumendi järelejäänud kehtivusaja jooksul.

4. Kui riski maandamise arvestus lõpetatakse, hinnatakse aruandeüksuse raamatupidamisse jäänud väärtpaberit ja tuletisinstrumenti eraldi instrumentidena alates päevast, mil arvestus lõpetati kooskõlas käesolevas suunises sätestatud üldreeglitega.

5. Lõikes 3 osutatud alternatiivset meetodit võib kohaldada ainult juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) riski maandamise alguses on olemas formaalsed dokumendid, mis käsitlevad riski maandamise suhet, riski haldamise eesmärki ja riski maandamise strateegiat. Dokumendid peavad sisaldama järgmist: i) riski maandamise instrumendina kasutatud tuletisinstrumendi kindlaksmääramine; ii) seotud maandatud riskiga väärtpaberi kindlaksmääramine; iii) hinnang tuletisinstrumendi väärtpaberi intressiriskist tuleneva õiglase väärtuse muutumise tasaarvestamise tulemuslikkusele.

b) riski maandamist peetakse väga tulemuslikuks ja selle tulemuslikkust saab usaldusväärselt mõõta. Hinnata tuleb nii oodatavat kui tegelikku tulemuslikkust. Soovitatav on:

   i) mõõta oodatavat tulemuslikkust, võrreldes maandatud riskiga elemendi õiglase väärtuse seniseid muutusi riski maandava instrumendi väärtuse seniste muutustega või tõendades suure statistilise seose olemasolu maandatud riskiga elemendi õiglase väärtuse ning riski maandava instrumendi õiglase väärtuse vahel; ja

   ii) tõendada tegelikku tulemuslikkust, kui maandatud riskiga elemendi tegeliku kasumi/kahjumi ja riski maandava instrumendi tegeliku kahjumi/kasumi vaheline suhe jääb 80 % ja 125 % vahele.

6. Väärtpaberite grupi riskimaanduse suhtes kohaldatakse järgmist: sarnase intressimääraga väärtpaberid võib agregeerida ja nende riski ühiselt maandada üksnes juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

a) väärtpaberitel on sarnane ajaline kehtivus;

b) väärtpaberite kogum vastab oodatava ja tegeliku tõhususe testile;

c) õiglase väärtuse muutust, mis tuleneb kogumi iga väärtpaberi maandatud riskist, on ligikaudu proportsionaalne väärtpaberite kogumi maandatud riskist tuleneva õiglase väärtuse üldise muutusega.

*Artikkel 14*

**Sünteetilised instrumendid**

1. Kõik instrumendid, mis koos moodustavad sünteetilise instrumendi, tuleb eristada ja käsitleda teistest instrumentidest eraldi kooskõlas käesolevas suunises sätestatud üldreeglite, hindamisreeglite, tuluarvestuse ja instrumentide suhtes kohaldatavate erinõuetega.

2. Erandina artikli 3 punktist 2, artikli 9 lõikest 4, artikli 16 lõikest 1 ja artikli 18 lõikest 2 võib sünteetiliste instrumentide hindamise suhtes kohaldada järgmist alternatiivset meetodit:

a) instrumentide, mis liidetult moodustavad sünteetilise instrumendi, realiseerimata kasumi ja kahjumi võib aasta lõpus tasaarvestada. Sel juhul kirjendatakse realiseerimata netokasum ümberhindluskontol. Realiseerimata kahjum kantakse kasumi ja kahjumi kontole, kui see ületab eelmist ümberhindluskasumit, mis on kajastatud vastaval ümberhindluskontol;

b) väärtpaberid, mis on sünteetilise instrumendi osa, ei kuulu nende väärtpaberite koguomandisse, vaid neid hoitakse eraldi;

c) realiseerimata kahjum või kasum, mis on aasta lõpus kantud kasumi ja kahjumi kontole, amortiseeritakse järgmistel aastatel eraldi.

3. Juhul kui ühe liidetud instrumendi tähtaeg lõpeb, see müüakse, lõpeb või pööratakse täitmisele, peab aruandeüksus lõikes 2 osutatud alternatiivse meetodi kasutamise lõpetama ja kogu eelmistel aastatel kasumi ja kahjumi kontole krediteeritud tulu amortiseerimata ümberhindluskasumist tuleb viivitamata storneerida.

4. Lõikes 2 osutatud alternatiivset meetodit võib kohaldada ainult juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) üksikinstrumentide juhtimine ja nende tasuvuse hindamine toimub liidetult, järgides riskijuhtimis- või investeerimis-strateegiat;

b) esmasel käsitlemisel struktureeritakse ja määratletakse üksikinstrumendid sünteetilise instrumendina;

c) alternatiivse meetodi kasutamine kõrvaldab või vähendab oluliselt hindamise mittevastavust (*valuation mismatch*), mis tuleneb käesolevas suunises sätestatud üldreeglite kohaldamisest üksikinstrumentidele;

d) dokumentatsiooni olemasolu võimaldab punktides a, b ja c sätestatud tingimuste täitmist kontrollida.

*Artikkel 15*

**Pangatähed**

1. EKPSi põhikirja artikli 49 rakendamiseks ei kirjendata RKP valduses olevaid teiste liikmesriikide, mille rahaühik on euro, pangatähti ringluses olevate pangatähtedena, vaid eurosüsteemisiseste saldodena. Teiste liikmesriikide, mille rahaühik on euro, pangatähtede käsitlemise kord on järgmine:

a) RKP, kes võtab vastu teise RKP poolt emiteeritud euroala riigi vääringus pangatähti, teatab iga päev pangatähed emiteerinud RKP-le vahetamiseks esitatud pangatähtede väärtuse, välja arvatud juhul, kui vastava päeva käive on väike. Pangatähed emiteerinud RKP algatab TARGETi kaudu piiriülese makse pangatähed vastu võtnud RKP-le; ja

b) pangatähed emiteerinud RKP raamatupidamises korrigeeritakse eespool osutatud teate saamisel „ringluses olevate pangatähtede“ andmeid.

2. „Ringluses olevad pangatähed“ RKPde bilanssides koosneb kolmest komponendist:

a) ringluses olevate euro pangatähtede korrigeerimata väärtus, sealhulgas euroala riigi vääringus pangatähtede väärtus eurole ülemineva RKP puhul sularahavahetuse aastal, mis arvutatakse vastavalt ühele kahest järgmisest meetodist:

meetod A: $B = P - D - N - S$

meetod B: $B = I - R - N$

kus:

B on „Ringluses olevate pangatähtede“ korrigeerimata väärtus;

P on toodetud, trükikojast või teistelt RKPdelt saadud pangatähtede väärtus;

D on hävitatud pangatähtede väärtus;

N on RKP poolt emiteeritud riigi pangatähtede väärtus, mis on teiste RKPde valduses (millest on teatatud, kuid mida ei ole veel päritoluriiki tagasi saadetud);

I on ringlusse lastud pangatähtede väärtus;

D on vastuvõetud pangatähtede väärtus;

S on pangatähtede väärtus varudes/varahoidlas;

b) miinus väljaspool euroala hoitavate euro pangatähtede (ECI) programmiga seotud tasustamata nõuete summa ECI panga vastu, juhul kui antakse üle ECI programmiga seotud pangatähtede omand;

c) pluss või miinus pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisest tulenevate korrigeerimiste summa.

III PEATÜKK

**KASUMI KAJASTAMINE**

*Artikkel 16*

**Kasumi kajastamine**

1. Kasumi kajastamise suhtes kohaldatakse järgmisi eeskirju:

a) realiseeritud kasum ja realiseeritud kahjum kajastatakse kasumiaruandes;

b) realiseerimata kasumit ei kajastata kasumina, vaid kirjendatakse vahetult ümberhindluskontol;

c) aasta lõpul realiseerimata kahjum kajastatakse kasumiaruandes, kui see ületab eelmist ümberhindluskasumit, mis on kajastatud vastaval ümberhindluskontol;

d) kasumiaruandes kajastatud realiseerimata kahjumit ei kanta järgmistel aastatel tagasi uue realiseerimata kasumi arvel;

e) ühe väärtpaberi, valuuta või kulla positsioonide realiseerimata kahjumit ei tasaarvestata muude väärtpaberite või valuutade või kulla realiseerimata kasumiga;

f) aasta lõpul väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse kasumiaruandes ning seda ei kanta järgmistel aastatel tagasi, välja arvatud juhul, kui väärtuse langus kahaneb ning selle kahanemise saab seostada tuvastatava sündmusega, mis toimus pärast väärtuse languse esmast kirjendamist.

2. Üle- või alakurss, mis tuleneb emiteeritud ja ostetud väärtpaberitest, arvutatakse ja esitatakse intressitulu osana ning amortiseeritakse väärtpaberite järelejäänud lepinguaja jooksul lineaarmeetodil või sisemise tasuvusläve meetodil (*internal rate of return*, IRR). Sisemise tasuvusläve meetod on kohustuslik nullkupongiga väärtpaberite puhul, mille järelejäänud tähtaeg on soetamise hetkel üle ühe aasta.

3. Finantsvarade ja kohustuste välisvaluutas vääringustatud viitlaekumisi ja –võlgu, nt intressivõlgu ja amortiseeritud üle/alakursse, arvutatakse ja kirjendatakse raamatupidamises igapäevaselt vastavalt viimaste suhtes kehtivatele kurssidele. Finantsvarade ja kohustuste eurodes vääringustatud viitsummasid arvutatakse ja kirjendatakse raamatupidamises vähemalt kord kvartalis. Muud viitsummad arvutatakse ja kajastatakse raamatupidamises vähemalt kord aastas.

4. Sõltumata viitsummade arvutamise sagedusest, kuid arvestades artikli 5 lõikes 4 viidatud eranditega, esitavad aruandeüksused andmeid kvartali jooksul kehtinud tehinguväärtuse kohaselt.

5. Välisvaluutades vääringustatud viitsummad arvutatakse ümber kande tegemise päeva vahetuskursiga ning võetakse arvesse valuutapositsioonis.

6. Üldiselt võib viitsummade arvutamiseks aasta jooksul kasutada kohalikku tava, nt võib neid arvutada kvartali viimase pangapäevani või viimase kalendripäevani. Samas on aasta lõpul kohustuslikuks viitekuupäevaks 31. detsember.

7. Valuuta väljavool, mis toob kaasa selle valuuta positsiooni muutuse, võib põhjustada realiseeritud valuutakasumi või -kahjumi.

*Artikkel 17*

**Tehingukulud**

1. Tehingukulude suhtes kohaldatakse järgmisi üldeeskirju:

a) kulla, välisvaluuta instrumentide ja väärtpaberite puhul kasutatakse müüdud instrumentide soetusmaksumuse arvutamiseks igapäevaselt keskmise kulu meetodit, arvestades vahetuskursi- ja/või hinnakõikumiste mõju;

b) vara/kohustuse keskmist soetusmaksumust/kurssi vähendatakse/suurendatakse realiseerimata kahjumi võrra, mis on aasta lõpus kasumiaruandesse kantud;

c) kupongväärtpaberite soetamise korral käsitletakse ostetud kupongitulu nõuet eraldi. Välisvaluutas vääringustatud väärtpaberid on kõnealuse valuuta positsiooni osa, kuid ei mõjuta väärtpaberi või asjaomase valuuta keskmist kulu.

2. Väärtpaberite suhtes kohaldatakse järgmisi erieeskirju:

a) tehingud kajastatakse tehinguhinnaga ja esitatakse raamatupidamisaruannetes puhashinnas;

b) depoo- ja haldustasusid, arvelduskonto tasusid ja muid kaudseid kulusid ei loeta tehingukuludeks ning kantakse kasumiaruandesse. Neid ei käsitleta konkreetse vara keskmise kulu osana;

c) tulu kajastatakse brutosummas, kusjuures kinnipeetavaid ja muid makse, mis kuuluvad tagastamisele, arvestatakse eraldi;

d) väärtpaberi keskmise soetusmaksumuse arvutamiseks: i) liidetakse kõik päeva jooksul toimunud ostutehingud soetusmaksumuses eelmise päeva seisule, et arvutada välja uus kaalutud keskmine kulu enne sama päeva müügitehingute arvesse võtmist või ii) kajastatakse väärtpaberite üksikud ostu- ja müügitehingud jooksvalt tehingute toimumise järjekorras, et arvutada välja korrigeeritud keskmine kulu.

3. Kulla ja välisvaluuta suhtes kohaldatakse järgmisi erieeskirju:

a) välisvaluutatehingud, millega ei kaasne vastava valuutapositsiooni muutust, arvutatakse ümber eurodesse lepingu- või arvelduspäeva vahetuskursiga ning need ei mõjuta kõnealuse valuutapositsiooni soetusmaksumust;

b) välisvaluutatehingud, millega kaasneb vastava valuutapositsiooni muutus, arvutatakse ümber eurodesse lepingupäeva vahetuskursiga;

c) välisvaluutas või kullas vääringustatud väärtpaberite pöördtehingute põhisummade arveldamine ei ole aluseks muudatuste tegemisele vastavas valuuta- või kullapositsioonis;

d) tegelikud sularahalaekumised ja -maksed arvutatakse ümber arvelduse toimumise päeva vahetuskursiga;

e) kui tegemist on pika positsiooniga, lisatakse päeva jooksul toimunud valuutade ja kulla netosissevoog päeva keskmise maksumuse või kullahinna alusel eelmise päeva seisule iga valuuta ja kulla kohta, saades uue kaalutud keskmise kulu. Netoväljavoo puhul on realiseeritud kasum i või kahjumi arvutamise aluseks vastava valuuta- või kullapositsiooni keskmine hind eelmisel päeval, nii et keskmine kulu püsib muutumatuna. Keskmise kursi/kulla hinna erinevused päeva jooksul toimunud sisse- ja väljavoo vahel annavad samuti tulemuseks realiseeritud kasum i või kahjumi. Kui valuuta- või kullapositsioon on negatiivne, kohaldatakse eespool kirjeldatud lähenemist vastupidiselt. Seega mõjutab netoväljavoog kohustuse positsiooni keskmist kulu, samal ajal kui netosissevoog vähendab positsiooni suurust vastavalt kehtivale kaalutud keskmisele valuutakursile / kulla hinnale, mille tulemuseks on realiseeritud kasum või kahjum;

f) valuutatehingute kulud ja muud üldkulud kantakse kasumi ja kahjumi kontole.

## IV PEATÜKK

## BILANSIVÄLISTE INSTRUMENTIDE RAAMATUPIDAMISEESKIRJAD

### *Artikkel 18*

### Üldeeskirjad

1. Välisvaluuta tähtpäevatehingud, vääringute vahetustehingute tähtpäevaosad ja muud valuutainstrumendid, mis hõlmavad ühe vääringu vahetamist teise vastu tulevasel kuupäeval, arvatakse keskmise kulu ning kursivahedest tuleneva kasumi ja kahjumi arvutamisel välisvaluuta netopositsioonide hulka.

2. Intressimäära vahetustehingute, futuuride, tähtpäevatehingute, muude intressitoodete ja optsioonide, v.a väärtpaberitega seotud eritingimused, arvestamine ja ümberhindamine toimub ükshaaval. Neid instrumente käsitletakse bilansikirjetest eraldi.

3. Bilansivälistest instrumentidest tulenevat kasumit ja kahjumit kajastatakse ja käsitletakse bilansiinstrumentidega sarnasel viisil.

*Artikkel 19*

**Välisvaluuta tähtpäevatehingud**

1. Tähtpäeva ostu- ja müügitehinguid kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast arvelduspäevani tähtpäevatehingu hetkekursiga. Müügitehingu realiseeritud kasum it ja kahjumit arvutatakse valuutapositsiooni keskmise maksumuse alusel tehingupäeval vastavalt ostu ja müügi igapäevase tasaarvestamise meetodile.

2. Hetkekursi ja tähtpäevakursi vahet käsitletakse tekkepõhiselt intressikohustuse või -nõudena.

3. Arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse.

4. Tähtpäevatehingute tehingupäeva hetkekurss mõjutab valuutapositsiooni.

5. Tähtpäevapositsioonide väärtust hinnatakse koos sama valuuta hetkepositsiooniga, tasaarvestades võimalikud erinevused, mis võivad ilmneda ühe valuutapositsiooni piires. Netokahjumi saldo debiteeritakse tulude ja kulude kontole, kui see ületab ümberhindluskontol kajastatud eelmise ümberhindluskasumi. Puhaskasumi saldo krediteeritakse ümberhindluskontole.

*Artikkel 20*

**Valuutavahetustehingud**

1. Ostu- ja müügi tähtpäeva- ja hetketehingud kajastatakse bilansikontodel vastaval arvelduspäeval.

2. Ostu- ja müügi tähtpäeva- ja hetketehingud kajastatakse bilansivälistel kontodel kauplemispäevast arvelduspäevani tehingu hetkekursiga.

3. Müügitehingud kajastatakse tehingu hetkekursiga. Seega ei teki kasumit ega kahjumit.

4. Hetke- ja tähtpäevakursi vahet käsitletakse nii ostu kui ka müügi puhul tekkepõhiselt intressikohustuse või -nõudena.

5. Arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse.

6. Välisvaluutapositsioon muutub ainult seoses välisvaluutas vääringustatud viitsummadega.

7. Tähtpäevapositsiooni väärtust hinnatakse koos hetkepositsiooniga.

*Artikkel 21*

**Futuurid**

1. Futuurid kajastatakse tehingupäeval bilansivälistel kontodel.

2. Esialgne marginaal kajastatakse sularahas deponeerimisel eraldi varana. Kui deponeeritakse väärtpaberina, jääb see bilansis muutumatuks.

3. Kõikumise marginaalide igapäevased muutused kantakse tulude ja kulude kontole ning need mõjutavad valuutapositsiooni. Sama menetlust kohaldatakse ka avatud positsiooni sulgemispäeval, sõltumata sellest, kas üleandmine toimub või mitte. Kui üleandmine toimub, tehakse ostu- või müügikanne turuhinnaga.

4. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

*Artikkel 22*

**Intressimäära vahetustehingud**

1. Intressivahetustehingud kajastatakse tehingupäeval bilansivälistel kontodel.

2. Nii laekunud kui ka väljamakstud jooksvad intressimaksed kajastatakse tekkepõhiselt. Ühe intressivahetustehingu maksed võib arveldada netos, kuid arvestatud intressitulu ja -kulu aruandlus toimub brutosummas.

3. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

4. Intressivahetustehingud, mida ei arveldata keskse vastaspoole kaudu, hinnatakse ümber ükshaaval ja vajaduse korral arvutatakse valuuta hetkekursiga ümber eurodesse. Soovitatav on kasumiaruandes aasta lõpus kajastud realiseerimata kahjum amortiseerida järgnevate aastate jooksul; intressimäära vahetuse tähtpäevatehingute puhul peaks amortiseerimine algama tehingu väärtuspäevast ja olema lineaarne. Realiseerimata ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole.

5. Intressivahetustehingute puhul, mida arveldatakse keskse vastaspoole kaudu, kehtib järgmine:

a) esialgne marginaal kajastatakse sularahas deponeerimisel eraldi varana. Kui deponeeritakse väärtpaberina, jääb see bilansis muutumatuks;

b) kõikumise marginaalide igapäevased muutused kantakse tulude ja kulude kontole ning need mõjutavad valuutapositsiooni;

c) intressi kogunemise osa eraldatakse realiseeritud osast ja kajastatakse brutosummana kasumiaruandes.

*Artikkel 23*

**Intressimäära tähtpäevalepingud**

1. Intressimäära tähtpäevalepingud kajastatakse tehingupäeval bilansivälistel kontodel.

2. Hüvitus, mida üks pool peab arvelduspäeval teisele maksma, kantakse arvelduspäeval tulude ja kulude kontole. Makseid ei kajastata tekkepõhiselt.

3. Kui intressimäära tähtpäevalepingud on välisvaluutas, mõjutavad hüvitusmaksed valuutapositsiooni. Hüvitusmaksed arvutatakse arvelduspäeva hetkekursiga ümber eurodesse.

4. Kõik intressimäära tähtpäevalepingud hinnatakse ümber ükshaaval ja vajaduse korral arvutatakse valuuta hetkekursiga ümber eurodesse. Aasta lõpus kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjumit ei tasaarvestata järgnevate aastate realiseerimata kasumiga, välja arvatud juhul, kui instrument on suletud või lõpetatud. Realiseerimata ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole.

5. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

*Artikkel 24*

**Tähtpäevatehingud väärtpaberitega**

Tähtpäevatehinguid väärtpaberitega kajastatakse vastavalt ühele kahest allpool toodud meetodist:

1. *Meetod A:*

a) tähtpäevatehingud väärtpaberitega kajastatakse bilansivälistel kontodel kauplemispäevast arvelduspäevani tähtpäevatehingu tähtpäevahinnaga;

b) kaubeldud väärtpaberite positsiooni keskmine maksumus ei muutu arveldamiseni; müügi tähtpäevatehingute kasum ja kahjum arvutatakse arvelduspäeval;

c) arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse ja ümberhindluskonto saldo, kui on, krediteeritakse tulude ja kulude kontole. Ostetud väärtpaber kajastatakse tähtpäeval hetkehinna alusel (tegelik turuhind), kusjuures erinevus algsest tähtpäevahinnast kajastatakse realiseeritud kasum i või kahjumina;

d) välisvaluutas vääringustatud väärtpaberite puhul ei muutu valuuta netopositsiooni keskmine maksumus, kui aruandeüksusel juba on kõnealuse valuuta positsioon. Kui tähtpäevatehinguga ostetud võlakiri on vääringus, mille positsiooni aruandeüksusel ei ole ja ta peab seda vääringut ostma, kohaldatakse artikli 17 lõike 3 punktis e sätestatud valuutaostueeskirju;

e) tähtpäevapositsioone hinnatakse ükshaaval vastavalt tehingu järelejäänud kestusele turu tähtpäevakursi alusel. Ümberhindluskahjum debiteeritakse aasta lõpus kasumiaruandesse ning ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole. Aasta lõpus kasumiaruandes kajastatud realiseerimata kahjumit ei tasaarvestata järgnevate aastate realiseerimata kasumiga, välja arvatud juhul, kui instrument on suletud või lõpetatud.

2. *Meetod B:*

a) tähtpäevatehingud väärtpaberitega kajastatakse bilansivälistel kontodel kauplemispäevast arvelduspäevani tähtpäevatehingu tähtpäevahinnaga. Arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse;

b) kvartali lõpus hinnatakse väärtpaber ümber netopositsiooni alusel, mis tuleneb bilansist ja bilansivälistel kontodel kajastatud sama väärtpaberi müügist. Ümberhindlussumma on võrdne erinevusega kõnealuse netopositsiooni ümberhindamisel saadud hinna ja sama positsiooni keskmise bilansilise maksumuse vahel. Kvartali lõpus kohaldatakse tähtpäevaostude suhtes artiklis 9 kirjeldatud ümberhindlusprotsessi. Ümberhindlustulem on võrdne hetkehinna ja ostukohustuste keskmise maksumuse vahega;

c) tähtpäevamüügi tulem kajastatakse aruandeaastal, mille jooksul kohustus võeti. See tulemus on võrdne algse tähtpäevahinna ja bilansipositsiooni keskmise maksumuse või bilansiväliste ostukohustuste keskmise kulu vahega, kui bilansipositsioon on müügihetkel ebapiisav.

*Artikkel 25*

**Optsioonid**

1. Optsioone kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast kasutamis- või aegumispäevani alusinstrumendi tehinguhinnaga.

2. Välisvaluutas vääringustatud optsiooniõiguse tasu arvutatakse ümber eurodesse lepingu- või arvelduspäeva vahetuskursiga. Makstud tasu kajastatakse eraldi varana, saadud tasu kajastatakse eraldi kohustusena.

3. Optsiooni kasutamise korral kajastatakse selle alusinstrument bilansis optsiooni tehinguhinnaga pluss/miinus optsiooniõiguse tasu. Optsiooniõiguse tasu korrigeeritakse vastavalt aasta lõpul kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjumile.

4. Kui optsiooni ei kasutata, kantakse optsiooniõiguse tasu, mida on korrigeeritud vastavalt eelmise aastalõpu realiseerimata kahjumile, optsiooni tähtpäeva vahetuskursi alusel tulude ja kulude kontole.

5. Valuutapositsiooni mõjutavad futuurilaadsete optsioonide igapäevaste kõikumiste marginaal, optsiooniõiguse tasu võimalik vähendamine aasta lõpul, alusinstrumendiga kauplemine optsiooniõiguse kasutamise päeval või optsiooniõiguse tasu optsioonitähtaja lõppemisel. Kõikumise marginaalide igapäevased muutused kantakse tulude ja kulude kontole.

6. Iga optsioonileping hinnatakse ümber eraldi, v.a väärtpaberite eritingimused. Kasumiaruandes kajastatud realiseerimata kahjumit ei tasaarvestata järgmiste aastate realiseerimata kasumiga. Realiseerimata ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole. Mis tahes optsiooni realiseerimata kahjumit ei tasaarvestata mistahes teise optsiooni realiseerimata kasumiga.

7. Lõike 6 kohaldamisel on turuväärtuseks noteeritud hind, kui see noteeritakse börsil, väärtpaberivahendaja, maakleri või muu sarnase üksuse poolt. Kui noteeritud hind ei ole kättesaadav, määratakse turuväärtus hindamismeetodi abil. Sellist hindamismeetodit tuleb kasutada järjepidevalt ning peab olema võimalik tõendada, et meetod võimaldab leida usaldusväärse hinna, mis oleks saadud reaalse turutehingu puhul.

8. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

## V PEATÜKK

## ARUANDLUSKOHUSTUS

### *Artikkel 26*

### Aruandluse vormid

1. RKPd esitavad aruandeid eurosüsteemi finantsaruandluse eesmärgil EKP-le vastavalt käesolevale suunisele.

2. Eurosüsteemi aruandlusvormid peavad hõlmama kõiki IV lisas nimetatud kirjeid. IV lisas on kirjeldatud ka erinevate bilansiskeemide puhul nõutavate kirjete sisu.

3. Erinevate avaldatavate raamatupidamisaruannete vorm peab vastama järgmistele lisadele:

a) V lisa: eurosüsteemi avaldatav konsolideeritud nädalaaruanne pärast kvartali lõppu;

b) VI lisa: eurosüsteemi avaldatav konsolideeritud nädalaaruanne kvartali jooksul;

c) VII lisa: eurosüsteemi konsolideeritud aastabilanss.

## VI PEATÜKK

## AVALDATAVAD AASTABILANSID JA KASUMIARUANDED

### *Artikkel 27*

### Avaldatavad bilansid ja kasumiaruanded

RKPdel soovitatakse kohandada oma avaldatavad aastabilansid ja kasumiaruanded vastavalt VIII ja IX lisale.

VII PEATÜKK

**KONSOLIDEERIMISEESKIRJAD**

*Artikkel 28*

**Üldised konsolideerimisreeglid**

1. Eurosüsteemi konsolideeritud bilansid hõlmavad EKP ja RKPde bilansside kõiki kirjeid.

2. Konsolideerimisel koostatakse aruanded ühtsetel alustel. Kõik eurosüsteemi raamatupidamisaruanded koostatakse sarnastel põhimõtetel, kohaldades samu konsolideerimisvõtteid ja -menetlusi.

3. Eurosüsteemi konsolideeritud bilansid koostab EKP. Nimetatud bilansid lähtuvad järgmisest: vajadus ühtsete raamatupidamispõhimõtete ja -võtete järele; samaaegsete aruandeperioodide vajadus eurosüsteemis; eurosüsteemisisestest tehingutest ja positsioonidest tulenevate konsolideerimise korrigeerimiste vajadus; muudatuste arvestamine eurosüsteemi koosseisus.

4. Mis tahes iseseisvad bilansikirjed, välja arvatud RKPde ja EKP eurosüsteemisisesed saldod, agregeeritakse konsolideerimisel.

5. RKPde ja EKP saldod kolmandate isikutega kajastatakse konsolideerimisel brutosummadena.

6. Eurosüsteemisisesed saldod esitatakse EKP ja RKPde bilanssides kooskõlas IV lisaga.

VIII PEATÜKK

**LÕPPSÄTTED**

*Artikkel 29*

**Eeskirjade täiendamine, kohaldamine ja tõlgendamine**

1. EKPSi raamatupidamise ja emissioonitulu komitee (Accounting and Monetary Income Committee, AMICO) annab juhatuse kaudu nõukogule aru EKPS raamatupidamis- ja aruandluseeskirjade täiendamise, kohaldamise ja täitmise osas.

2. Käesoleva suunise tõlgendamisel võetakse arvesse ettevalmistustööd, liidu õigusaktidega ühtlustatud raamatupidamispõhimõtteid ja üldtunnustatud rahvusvahelisi raamatupidamisstandardeid.

*Artikkel 30*

**Üleminekueeskirjad**

1. Eurosüsteemi liikmeks saades viib RKP läbi finantsvarade ja -kohustuste hindamise vastavalt artikli 9 nõuetele liikmeks saamise kuupäeva seisuga. Realiseerimata kasum, mis tekkis sellel päeval või enne seda, tuleb eraldada realiseerimata ümberhindluskasumist, mis võib olla tekkinud pärast seda päeva, ja jääb RKP-le. RKPde poolt kohaldatavad turuhinnad ja kursid eurosüsteemiga liitumisel koostatud algbilansis tuleb lugeda RKPde varade ja kohustuste keskmiseks maksumuseks.

2. On soovitatav, et enne RKP liitumist eurosüsteemiga või liitumispäeval tekkinud realiseerimata kasumit ei loeta üleminekuajal jaotatavaks ning et seda tuleks käsitleda realiseeritavana või jaotatavana üksnes seoses selliste tehingutega, mis toimuvad pärast eurosüsteemiga liitumist.

3. Välisvaluuta- ja kullatehingute ning hinnavahe kasum ja kahjum, mis tekkis RKP vara üleminekust EKP-le, loetakse realiseerituks.

4. Käesolev artikkel ei piira EKPSi põhikirja artikli 30 alusel tehtud otsuse kehtivust.

*Artikkel 31*

**Kehtetuks tunnistamine**

1. Suunis (EL) 2016/2249 (EKP/2016/34) tunnistatakse kehtetuks alates 31. detsembrist 2024.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud suunisele tuleb käsitleda viidetena käesolevale suunisele ja lähtuda tuleb vastavustabelist XI lisas.

*Artikkel 32*

**Jõustumine ja rakendamine**

1. Käesolev suunis jõustub päeval, mil sellest teatatakse keskpankadele liikmesriikides, mille rahaühik on euro.

2. RKPd liikmesriikides, mille rahaühik on euro, järgivad käesolevat suunist alates 31. detsembrist 2024.

*Artikkel 33*

**Adressaadid**

Käesolev suunis on adresseeritud kõikidele eurosüsteemi keskpankadele.

Frankfurt Maini ääres, 14. november 2024

*EKP nõukogu nimel*
*EKP president*
Christine LAGARDE

*I LISA*

**Eurosüsteemi raamatupidamisaruanded**

| Aruande liik | Sisemine/avaldatav | Juriidilise kohustuse alus | Aruande eesmärk |
|---|---|---|---|
| 1. Eurosüsteemi päevaaruanne | Sisemine | Puudub | Peamiselt likviidsuse juhtimise eesmärgil EKPSi põhikirja artikli 12.1 rakendamiseks Osa päevaaruande andmetest kasutatakse emissioonitulu arvutamiseks |
| 2. Disagregeeritud nädalaaruanne | Sisemine | Puudub | Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruande koostamise alus |
| 3. Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruanne | Avaldatav | EKPSi põhikirja artikkel 15.2 | Rahandus- ja majandusanalüüsi konsolideeritud aruanne. Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruanne tuletatakse aruandepäeva päevaaruandest |
| 4. Eurosüsteemi disagregeeritud kuuaruanne | Avaldatav | Puudub | Eurosüsteemi demokraatliku vastutuse ja läbipaistvuse suurendamine, võimaldades lihtsat juurdepääsu individuaalsete eurosüsteemi keskpankade varade ja kohustuste teabele. Harmoneeritud teabe andmine EKP ühtse rahapoliitika detsentraliseeritud rakendamise kohta ja eurosüsteemi keskpankade rahapoliitika välise finantstegevuse kohta. |
| 5. Eurosüsteemi kuu ja kvartali finantsteave | Avaldatav ja sisemine ([1]) | Määrused statistiliste andmete esitamise kohta, millele vastavalt RAd andmeid esitavad | Statistiline analüüs |
| 6. Eurosüsteemi konsolideeritud aastabilanss | Avaldatav | EKPSi põhikirja artikkel 26.3 | Analüüsi ja töösujuvuse eesmärgil konsolideeritud aastabilanss |

([1]) Kuuandmed sisalduvad avaldatud statistika koondandmetes, mida nõutakse Euroopa Liidu rahaloomeasutustelt (RA). Lisaks sellele peavad nii RAd kui keskpangad esitama kvartaliandmed, mis on detailsemad kui kuuandmed.

*II LISA*

**Sõnastik**

— *Alakurss (discount)* – väärtpaberi nominaalväärtuse ja hinna vahe, kui hind on nominaalväärtusest madalam.

— *Amortisatsioon (amortisation)* – ülekursi/alakursi kontode või vara väärtuse süstemaatiline vähendamine ajaperioodi jooksul.

— *Arveldus (settlement)* – toiming, millega lõpevad kohustused seoses rahaliste vahendite või varade ülekandmisega kahe või enama poole vahel. Eurosüsteemisiseste tehingute mõistes tähistab mõiste arveldus eurosüsteemisisestest tehingutest tulenevate netosaldode lõppemist, millega kaasneb varade ülekandmine.

— *Arvelduspäev (settlement date)* – väärtuse lõpliku ja pöördumatu üleandmise kajastamise kuupäev asjaomase arveldusasutuse raamatupidamises. Arvelduse ajastus võib olla vahetu (reaalajaline), toimuda samal päeval (päevalõpu-) või kokkulepitud kuupäeval pärast tehingu tegemise kuupäeva.

— *Automatiseeritud väärtpaberilaenude programm (automated security lending programme, ASLP)* – spetsialiseerunud asutuse, näiteks programmis osalejate vahel väärtpaberite laenamist korraldava panga poolt pakutav programm repo-, kombineeritud repo- ja pöördrepo- või väärtpaberite laenutehingute teostamiseks. Enda nimel tehtud tehingu rakendusprogrammi puhul loetakse programmi pakkuv spetsialiseerunud asutus lõplikuks osapooleks; agendipõhise programmi puhul tegutseb spetsialiseerunud asutus agendina ja lõplik tehingupool on asutus, kellega reaalselt väärtpaberite laenutehing toimub.

— *Emissioonitulu (monetary income)* – Tulu, mis koguneb RKPdele EKPSi rahapoliitika funktsiooni teostamise tulemusel. Emissioonitulu kogutakse ja jagatakse RKPde vahel iga majandusaasta lõpus.

— *Erakorraline likviidsusabi (emergency liquidity assistance, ELA)* – abi, mis antakse maksejõulisele finantseerimisasutusele või maksejõuliste finantseerimisasutuste grupile, kellel esinevad ajutised likviidsusraskused. Erakorralist likviidsusabi annab RKP, kui EKP nõukogu ei leia, et erakorralise likviidsusabi andmine oleks EKPSi põhikirja artikli 14.4 kohaselt EKPSi eesmärkide ja ülesannetega vastuolus.

— *Eraldised (provisions)* – summad, mis on eraldatud enne kasumi või kahjumi väljaarvestamist mis tahes teadaoleva või oodatava kohustuse või riski katmiseks, mille maksumust ei saa täpselt kindlaks määrata (vt „Reservid“). Eraldisi tulevaste kohustuste ja kulude tarbeks ei või kasutada varade väärtuse korrigeerimiseks.

— *Finantskohustused (financial liability)* – mis tahes õiguslik kohustus anda teisele ettevõttele üle sularaha või mõni muu finantsinstrument või vahetada teise ettevõttega finantsinstrumente, mis eelduste kohaselt on ebasoodne.

— *Finantsriskid (financial risks)* – turu-, likviidsus- ja krediidiriskid.

— *Finantsvara (financial asset)* – mis tahes vara, mis on: a) sularaha; b) lepinguline õigus saada muult ettevõtjalt sularaha või muud finantsinstrumenti; c) lepinguline õigus vahetada finantsinstrumente muu ettevõtjaga tingimustel, mis eeldavad soodsat tehingut, või d) muu ettevõtja aktsiainstrument.

— *Futuuri leping (future contract)* – börsil kaubeldav tähtpäevaleping. Selles lepingus lepitakse lepingukuupäeval kokku alusvara ost või müük lepingus osutatud kuupäeval määratletud hinnaga tulevikus. Tegelikku üleandmist tavaliselt ei toimu, kuna leping teostatakse enne kokkulepitud tähtpäeva.

— *Futuurilaadne optsioon (future-style option)* – noteeritud optsioonid, mille puhul kõikumise marginaal makstakse või saadakse kord päevas.

— *Hetkekurss (spot rate)* – kurss, millega tehing arveldatakse hetketehingu arvelduspäeval. Välisvaluuta tähtpäevatehingute hetkekurss on kurss, mille suhtes kohaldatakse tähtpäevatehingu punkte, et tuletada tähtpäevakurssi.

— *Hetketehingu arvelduspäev (spot settlement date)* – päev, mil finantsinstrumendi hetketehing arveldatakse vastavalt selle finantsinstrumendi suhtes kehtivatele turutavadele.

— *Hinnavahe (premium)* – väärtpaberi nominaalväärtuse ja hinna vahe, kui hind on nominaalväärtusest kõrgem.

— *Intressi tähtpäevatehing (forward rate agreement)* – leping, milles kaks poolt lepivad kokku intressimääras, mis kuulub kindlal tulevasel kuupäeval tasumisele kindla tähtajaga fiktiivselt hoiuselt. Arvelduspäeval peab üks tehingupool hüvitama teisele lepingulise intressimäära ja turuhinna vahe.

— *Intressimäära vahetustehing (interest rate swap)* – leping, mille kohaselt vahetatakse tehingupoolega perioodiliste intressimaksete laekumisi esindavaid rahavooge kas ühes valuutas või mitme valuuta tehingu puhul kahes valuutas.

— *Kapitali märkimise alus (capital key)* – iga riigi keskpanga (RKP) protsentuaalne osalus Euroopa Keskpangas.

— *Kapitaliväärtpaberid (equity instruments)* – dividenditootlusega väärtpaberid (st äriühingute aktsiad) ja väärtpaberid, mis tõendavad investeeringut investeerimisfondi.

— *Kassa-/arvelduspõhine arvestus (cash/settlement approach)* – raamatupidamispõhimõte, mille kohaselt raamatupidamissündmused kajastatakse arvelduspäeval.

— *Kauplemispäev (või tehingupäev) (trade date, transaction date)* – tehingu tegemise kuupäev.

— *Keskmine kulu (average cost)* – kaalutud keskmise meetod, millega iga ostu maksumus lisatakse senisele bilansilisele väärtusele, saades sularaha-, kulla-, võla- või aktsiaseisu uus kaalutud keskmine kulu.

— *Keskne vastaspool (central clearing counterparty)* – ühel või mitmel finantsturul kaubeldavate lepingute vastaspoolte vahel õiguslikult asuv üksus, kes on iga müüja jaoks ostja ja iga ostja jaoks müüja.

— *Kohustus (liability)* – ettevõtja minevikus toimunud sündmustest tulenev praegusel hetkel kehtiv võlg, mille täitmisest võib eeldada majanduslikult kasulike ressursside väljavoolu ettevõtjast.

— *Kompensatsiooni summa (compensatory amount)* – emissioonitulu arvutuses tehtav korrigeerimine kooskõlas Euroopa Keskpanga otsusega (EL) 2024/2939 (EKP/2024/33) ([1]).

— *Lineaarmeetod (straight-line method)* – kulum või amortisatsioon kindlal ajavahemikul määratakse kindlaks, jagades vara maksumuse, millest on maha arvatud selle hinnanguline jääkväärtus, vara hinnangulise kasuliku tööeaga põhimõttel *pro rata temporis*.

— *Lõpptähtajani hoitavad investeeringud (held-to-maturity securities)* – määratud või määratletavate maksete ja määratud tähtajaga väärtpaberid, mida aruande esitaja kavatseb hoida tähtaja lõpuni.

— *Maandamine (hedging)* – menetlus finants- või uu vara või kohustuste riskide vastastikuseks tasaarvestuseks, et vähendada hindade, intressimäärade või valuutakursside ebasoodsate liikumiste üldist tagajärge.

— *Müügi ja tagasiostu pöördleping (pöördrepo) (reverse repurchase agreement (reverse repo))* – leping, mille alusel sularaha valdaja nõustub ostma vara ja samal ajal nõustub vara nõudmisel, pärast kindlaksmääratud tähtaega või teatava ettenägematu asjaolu korral kokkulepitud hinnaga tagasi müüma. Mõnikord lepitakse repotehingus kokku kolmanda isiku kaudu (kolmepoolne repotehing).

— *Nullkupongiga väärtpaber (discount security)* – vara, millelt ei maksta kupongiintressi ja millelt saadakse tulu kapitali väärtuse kasvu kaudu, kuna vara emiteeritakse või ostetakse alakursiga.

— *Optsioon (option)* – leping, mis annab isikule õiguse, kuid ei loo kohustust müüa või osta kindlaksmääratud hulk antud aktsiaid, kaupa, valuutat, indeksit või võlga kindlaksmääratud hinnaga kindlaksmääratud perioodi jooksul või optsiooni tähtpäeval.

([1]) Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2024/2939, 14. november 2024, eurot rahaühikuna kasutavate liikmesriikide keskpankade emissioonitulu jaotuse kohta (EKP/2024/33) (ELT L, 2024/2939, 11.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2939/oj).

— *Optsiooni tehinguhind (strike price)* – optsioonilepingus kindlaks määratud hind lepingu täitmiseks.

— *Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid (longer term refinancing operations)* – regulaarsed avaturutehingud, mida eurosüsteem teostab likviidsust lisavate pöördtehingutena, mille tähtaeg finantssektorile on pikem põhiliste refinantseerimisoperatsioonide tähtajast.

— *Puhashind (clean price)* – tehinguhind, mis ei sisalda allahinnatud/arvestatud intressi, kuid sisaldab tehingukulusid, mis moodustavad osa hinnast.

— *Põhilised refinantseerimisoperatsioonid (main refinancing operations, MRO)* – regulaarsed avaturutehingud, mida eurosüsteem teostab pöördtehingutena. Põhilisi refinantseerimisoperatsioone teostatakse iga nädal toimuvate standardpakkumiste kaudu ja nende tähtaeg on reeglina üks nädal.

— *Pöördtehing (reverse transaction)* – aruandeüksuse tehing vara ostmiseks (pöördrepotehing) või müümiseks (repotehing) tagasiostulepingu alusel või krediiditehingud tagatise vastu.

— *Rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber (international securities identification number, ISIN)* – number, mille on välja andnud asjaomane pädev asutus.

— *Rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid (International Financial Reporting Standards)* – Euroopa Liidu poolt vastu võetud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid, rahvusvahelised raamatupidamisstandardid ja seonduvad tõlgendused, mille annab näiteks alaline tõlgenduskomitee ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee.

— *Realiseerimata kasum/kahjum (unrealised gains/losses)* – kasum/kahjum, mis tuleneb varade ümberhindamisest, võrreldes nende korrigeeritud soetusmaksumusega.

— *Realiseeritud kasum/kahjum (realised gains/losses)* – kasum/kahjum, mis tuleneb bilansikirje müügihinna ja selle korrigeeritud kulu vahelisest erinevusest.

— *Repoleping (repurchase agreement, repo)* – leping, mille majanduslik eesmärk on raha laenamine ning mille puhul vara (tavaliselt kindla sissetulekuga väärtpaber) müüakse ostjale, ilma et müüja säilitaks omandi; samas saab müüja samal ajal õiguse ja kohustuse võrdväärne vara tagasi osta kindlaksmääratud hinnaga tulevasel kuupäeval või nõudmisel.

— *Reservid (reserves)* – jaotatavast kasumist kõrvale pandud summa, mis ei ole mõeldud bilansipäeval teada oleva kindla kohustuse, potentsiaalse kulu või vara väärtuse oodatava vähenemise katmiseks.

— *Sihtotstarbeline portfell (earmarked portfolio)* – märgistatud investeeringud bilansi varade poolel tasakaalustava fondina, kuhu kuuluvad: võlavääretpaberid, aktsiaosalused, investeerimisfondid, tähtajalised ja jooksvad hoiused, kapitaliosalused ja/või investeeringutest tütarettevõtjatesse. Sellele vastab tuvastatav kirje bilansi kohustuste poolel, olenemata õiguslikest või muudest kitsendustest.

— *Sisemine tasuvuslävi (internal rate of return)* – hinnaaland, mille juures väärtpaberi arvestuslik väärtus on võrdne tulevase rahavoo hetkeväärtusega.

— *Sünteetiline instrument (synthetic instrument)* – finantsinstrument, mis tekib kahe või enama instrumendi liitmisel eesmärgiga jäljendada muu instrumendi sularaha vooge ja hindamismeetodeid. Tavaliselt toimub see finantsvahendaja kaudu.

— *Tagatise omandamine (appropriation)* – toiming, millega võetakse aruandeüksuse poolt tagatiseks saadud väärtpaberite, laenude või mis tahes vara omandiõigus alusnõude täitmise pööramise vahendina.

— *TARGET (TARGET)* – uue põlvkonna üleeuroopaline automatiseeritud reaalajaline brutoarvelduste kiirülekandesüsteem vastavalt Euroopa Keskpanga suunisele (EL) 2022/912 (EKP/2022/8) ([2]).

— *Tehinguhind (transaction price)* – poolte vahel lepingu sõlmimisel kokkulepitud hind.

— *Tehingukulud (transaction costs)* – kulud, mille seotust konkreetse tehinguga on võimalik tuvastada.

([2]) Euroopa Keskpanga suunis (EL) 2022/912, 24. veebruar 2022, uue põlvkonna üleeuroopalise automatiseeritud reaalajalise brutoarvelduse kiirülekandesüsteemi (TARGET) kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks suunis EKP/2012/27 (EKP/2022/8) (ELT L 163, 17.6.2022, lk 84).

— *Tekkepõhine arvestus (economic approach)* – raamatupidamispõhimõte, mille kohaselt kajastatakse tehingud tehingupäeval

— *Turu keskmine hind (mid-market price)* – väärtpaberi pakkumishinna ja pakutud hinna vaheline keskpunkt, mida kasutatakse kvartaalses ümberhindlusmenetluses ning mille aluseks on normaalse suurusega tehingute noteeringud tunnustatud turutegijate või tunnustatud kauplemisbörside poolt.

— *Turu keskmine kurss (mid-market rates)* – euro viitekursid, mis põhinevad üldiselt regulaarsel kooskõlastusel Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) keskpankade ja muude keskpankade vahel, mis toimub tavaliselt 14.15 Kesk-Euroopa aja järgi, ning mida kasutatakse kvartaalses ümberhindlusmenetluses.

— *Turuhind (market price)* – kulla, välisvaluuta või väärtpaberiinstrumendi noteeritud hind, mis tavaliselt ei hõlma arvestatud ega allahinnatud intressi, ametlikul börsil, näiteks väärtpaberibörsil, või mitteametlikul turul, näiteks vabavahetusturul.

— *Tähtpäev (maturity date)* – nominaal-/põhisumma täies ulatuses valdajale tasumise tähtaja kuupäev.

— *Tähtpäevatehingud väärtpaberitega (forward transactions in securities)* – börsivälised lepingud, milles lepitakse kokku intressi tootva instrumendi, tavaliselt võlakirja või veksli teatud hinnaga ostus või müügis tulevasel kuupäeval.

— *Vahetuskursimehhanism ERM II (exchange rate mechanism II)* – toimingud, millega kehtestatakse vahetuskursimehhanismi töökord majandus- ja rahaliidu (EMU) kolmandas etapis.

— *Vahetuskurss (exchange rate)* – ühe valuuta väärtus teiseks valuutaks konverteerimisel.

— *Vara (asset)* – aruandeüksuse käsutatav varasematest sündmustest tulenev ressurss, millest oodatakse aruandeüksusele tulevikus majanduslikku kasu.

— *Välisvaluuta tähtpäevatehing (foreign exchange forward)* – leping, mis sätestab kuupäeva konkreetse välisvaluuta summa suunatud ostuks või müügiks muu valuuta, tavaliselt sisevääringu, vastu, mille puhul tehingu hind kuulub üleandmisele konkreetsel tulevasel kuupäeval vähemalt kaks pangapäeva pärast lepingukuupäeva. See tähtpäevakurss koosneb kehtivast hetkekursist pluss/miinus kokkulepitud üle-/alakurss.

— *Välisvaluuta vahetustehing (foreign exchange swap)* – samaaegne ühe valuuta ost või müük hetketehinguna teise valuuta eest (short leg) ja selle valuuta samas summas müük või ost tähtpäevatehinguna teise valuuta eest (long leg).

— *Välisvaluutapositsioon (foreign currency holding)* – vastava valuuta netopositsioon. Käesoleva mõiste tähenduses käsitletakse laenueriõigusi (SDR) eraldi valuutana; tehingud, mis toovad kaasa SDR netopositsioonide muutuse, on kas SDRides nomineeritud tehingud või tehingud välisvaluutas, mida kajastatakse SDR korvi koosseisus (vastavalt asjaomase korvi kujundusele ja osakaaludele)

— *Väljaspool euroala hoitavate euro pangatähtede (ECI) programm (Extended Custodial Inventory programme)* – programm, millega asutatakse väljaspool euroala olev kommertspanga depoo, milles säilitatakse eurosüsteemi nimel euro pangatähti nende väljastamise ja vastuvõtmise eesmärgil.

— Väärtuse langus (impairment) – realiseerimisväärtuse vähenemine alla bilansilise jääkväärtuse.

— *Üldtunnustatud arvestuspõhimõtted (generally accepted accounting principles, GAAP)* – ühine arvestuspõhimõtete, -standardite ja -menetluste kogum, mida üksused kasutavad finantsaruannete koostamisel. GAAP põhimõtted tekivad raamatuspidamisteabe kajastamise ja aruandluse ametlike standardite (poliitikakujundajate nõukogude poolt sätestatud) ja üldiselt kasutatud tava koostoimes.

— *Ümberhindluskontod (revaluation accounts)* – bilansikontod vara või kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse ja perioodi lõpu turuhinnaga ümberhindamise vahelise väärtuse erinevuse kajastamiseks, kui viimane on varade puhul esimesest kõrgem ja kui viimane on kohustuste puhul esimesest madalam. Need hõlmavad erinevusi hinnanoteeringutes ja/või turul kujunevates vahetuskurssides.

*III LISA*

**Tekkepõhise arvestuse kirjeldus**

**(sealhulgas artiklis 5 nimetatud „tavaline meetod“ ja „alternatiivne meetod“)**

1. **Arvestus tehingupäeval**

1.1. Arvestus tehingupäeval võib toimuda „tavalisel meetodil“ või „alternatiivsel meetodil“.

1.2. Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatakse „tavalisele meetodile“.

1.2.1. Tehingud kajastatakse bilansivälistel kontodel kauplemispäeval.

Bilansivälised raamatupidamiskanded storneeritakse arvelduspäeval ja tehingud kajastatakse bilansikontodel.

1.2.2. Välisvaluutapositsioonid võivad muutuda kauplemispäeval.

Seetõttu arvutatakse netomüügist tulenev realiseeritud kasum ja kahjum samuti tehingupäeval. Välisvaluuta ostu netosumma mõjutab valuutapositsiooni keskmist maksumust tehingupäeval.

1.3. Artikli 5 lõike 1 punktis b osutatakse „alternatiivsele meetodile“.

1.3.1. Vastupidiselt „tavalisele meetodile“ ei toimu hilisemal kuupäeval arveldamisele kuuluvate lepinguliste tehingute igapäevast bilansivälist kirjendamist. Arvelduskuupäeval kajastatakse realiseeritud kasum bilansis ja teostatakse uue keskmise kulu arvestus ([1]).

1.3.2. Tehingute puhul, mis on kokku lepitud üheks aastaks, kuid mille tähtaeg lõpeb järgneval aastal, toimub kasumi kajastamine vastavalt „tavalisele meetodile“. See tähendab, et realiseeritud müügilaekumised mõjutavad kokkulepitud tehingu aasta kasumiaruannet ja ost muudab hoiuse keskmist kurssi kokkulepitud tehingu aastal.

1.4. Järgmine tabel kirjeldab eraldiseisvate välisvaluutainstrumentide ja väärtpaberite tarvis välja töötatud kahe meetodi põhilisi tunnuseid.

| Arvestus tehingupäeval | |
|---|---|
| „Tavaline meetod“ | „Alternatiivne meetod“ |
| Välisvaluuta hetketehingud – käsitlemine aasta jooksul | |
| Välisvaluuta **ost** kirjendatakse bilansiväliselt kauplemispäeval ja see mõjutab välisvaluutapositsiooni keskmist maksumust alates sellest päevast.<br>**Müügist** tulenev kasum ja kahjum loetakse realiseerituks tehingupäeval. Arvelduspäeval bilansivälised kirjed storneeritakse ja tehakse bilansikanded. | Välisvaluuta **ost** kirjendatakse bilansiväliselt arvelduspäeval ja see mõjutab välisvaluutapositsiooni keskmist maksumust alates sellest päevast.<br>**Müügist** tulenev kasum ja kahjum loetakse realiseerituks arvelduspäeval. Tehingupäeval bilansis raamatupidamiskandeid ei tehta. |

([1]) Välisvaluuta tähtpäevatehingute puhul muudetakse valuutapositsiooni hetketehingu arvelduskuupäeval (st tavaliselt kauplemispäev pluss kaks päeva).

| Arvestus tehingupäeval | |
|---|---|
| „Tavaline meetod“ | „Alternatiivne meetod“ |
| Välisvaluuta tähtpäevatehingud – käsitlemine aasta jooksul | |
| Käsitletakse samamoodi nagu hetketehinguid eespool, kirjendatakse tehingu hetkekursiga. | Välisvaluuta **müük** kirjendatakse bilansiväliselt hetketehingu arvelduspäeval ja see mõjutab välisvaluutapositsiooni keskmist maksumust alates sellest päevast tehingu hetkekursiga.<br>Välisvaluuta **müük** kirjendatakse bilansiväliselt hetketehingu arvelduspäeval. Kasum ja kahjum loetakse realiseerituks hetketehingu arvelduspäeval.<br>Arvelduspäeval bilansivälised kirjed storneeritakse ja tehakse bilansikanded.<br>Perioodilõpu käsitluse kohta vt allpool. |
| Välisvaluuta hetke- ja tähtpäevatehingud, mis on alustatud aastal 1 ning tehingute arvelduspäev on aastal 2 | |
| Erikorda ei ole vaja, kuna tehingud kirjendatakse tehingupäeval ning kasum ja kahjum loetakse realiseerituks samal päeval. | Käsitletakse samamoodi nagu näeb ette „tavaline meetod“ (*):<br>— Välisvaluuta **müük** kirjendatakse bilansiväliselt aastal 1, et tuua välja välisvaluuta realiseeritud kasum/kahjum kokkulepitud tehingu majandusaasta kohta.<br>— Välisvaluuta **ost** kirjendatakse bilansiväliselt aastal 1 ja mõjutab välisvaluutapositsiooni keskmist maksumust alates sellest kuupäevast.<br>— Valuutapositsiooni ümberhindlusel aasta lõpul tuleb arvesse võtta neto **ostu/müügi** hetketehinguid, mille arvelduspäev on järgmisel majandusaastal. |
| Väärtpaberitehingud – käsitlemine aasta jooksul | |
| Ost ja müük kajastatakse bilansiväliselt tehingupäeval. Kasum ja kahjum kajastatakse samuti sellel päeval. Arvelduspäeval bilansivälised kirjed storneeritakse ja tehakse bilansikanded (st sama mis välisvaluuta hetketehingute puhul). | Kõik tehingud kirjendatakse arvelduspäeval; samas vt allpool käsitlus perioodi lõpul. Seega kajastatakse mõju keskmisele hinnale **ostu** korral ja kasumile/kahjumile **müügi** korral arvelduspäeval. |
| Väärtpaberitehingud, mis on alustatud aastal 1 ning tehingute arvelduspäev on aastal 2 | |
| Eraldi käsitlemist vaja ei ole, kuna tehingud ja nende tagajärjed on juba kauplemispäeval kirjendatud | Realiseeritud kasum ja kahjum kajastatakse aastal 1 perioodi lõpul, st sama käsitlus, mis välisvaluuta hetketehingutel, ning aastalõpu ümberhindlusmenetlus hõlmab oste (*). |
| (*) Võib kohaldada olulisuspõhimõtet, kui tehing ei avalda olulist mõju välisvaluutapositsioonile ja/või kasumiaruandele. | |

2. **Kogunenud intressi, sealhulgas üle- või alakursi igapäevane kirjendamine**

2.1. Välisvaluutas vääringustatud finantsinstrumentide kogunenud intressi ja üle- või alakurssi arvutatakse ja kirjendatakse iga päev, tegelikust rahavoost sõltumatult. See tähendab, et kõnealuse kogunenud intressi kirjendamine mõjutab välisvaluutapositsiooni, vastupidiselt sellele, kui intress üksnes laekub või tasutakse ([2]).

2.2. Arvestatud kupongiintress ja üle-/alakursi amortisatsioon arvutatakse ja kirjendatakse alates väärtpaberi ostu arvelduspäevast kuni müügi arvelduspäevani või kuni lepingujärgse tähtpäevani.

2.3. Allpool toodud tabel kirjeldab viitsummade st maksmisele kuuluvate intresside ja amortiseeritud üle/alakursi igapäevase kirjendamise mõju välisvaluutapositsioonile:

| Kogunenud intresside igapäevane kirjendamine tekkepõhise arvestuse osana |
|---|
| Välisvaluutas instrumentide kogunenud intress arvutatakse ja kirjendatakse iga päev kirje tegemise päeva kursiga. |
| Mõju välisvaluuta positsioonile |
| Kogunenud summad mõjutavad välisvaluutapositsiooni kirjendamise ajal ja neid hiljem ei storneerita. Viitsummad on realiseeritud, kui toimub tegelik sularaha laekumine või maksmine. Arvelduspäeval puudub seega mõju välisvaluutapositsioonile, sest kogunenud summa on juba arvestatud positsioonis, mida hinnatakse ümber perioodilisel ümberhindamisel. |

([2]) Viitsummade arvestamiseks on kaks erinevat meetodit. Esimene meetod on „kalendripäeva meetod“, mille puhul kajastatakse viitsummad igal kalendripäeval, olenemata sellest, kas tegu on nädalavahetuse, riigipüha või pangapäevaga. Teine meetod on „pangapäeva meetod“, mille puhul kogunenud summad kajastatakse üksnes pangapäevadel. Meetodi valiku osas ei ole eelistusi. Kui aasta viimane päev ei ole pangapäev, tuleb see kummagi põhimõtte rakendamisel kogunenud summade arvutamisse kaasata.

*IV LISA*

**Bilansi koostamise ja bilansilise väärtuse hindamise eeskirjad** ([1])

VARAD

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 1 | **Kuld ja nõuded kullas** | Füüsiline kuld (st kangid, mündid, tahvlid, tükid) hoiul või „teel“. Mittefüüsiline kuld, näiteks kulla jooksevkontode (kollektiivkontode) jääk, tähtajalised hoiused ja nõuded kulla saamiseks, mis tulenevad järgmistest tehingutest: a) kullasisalduse muutmine ja b) kulla vahetustehingud asukoha või puhtuse alusel, kui väljaandmise ja laekumise vahele jääb üle ühe tööpäeva | Turuväärtus | Kohustuslik |
| 2 | 2 | **Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu** | Välisvaluutas vääringustatud nõuded väljaspool euroala asuvate tehingupoolte vastu, sealhulgas keskpangad väljaspool euroala | | |
| 2.1 | 2.1 | **Laekumised Rahvusvahelisselt Valuutafondilt (IMF)** | a) **Arveldusõigused reservkvoodi piires (neto)**<br>Riigi kvoot miinus IMFi valduses olevad saldod eurodes. IMFi konto nr 2 (eurokonto halduskulude jaoks) võib kaasata selles positsioonis või kohustuste kirje 6 „Eurodes vääringustatud võlad euroalavälistele residentidele“ all | a) **Arveldusõigused reservkvoodi piires (neto)**<br>Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| | | | b) **Laenueriõigused (SDRid)**<br>SDR positsioonid (bruto) | b) **SDRid**<br>Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| | | | c) **Muud nõuded**<br>Erilaenukokkulepete kohased laenud, hoiused IMFi hallatud usaldusfondides | c) **Muud nõuded**<br>Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 2.2 | 2.2 | **Saldod pankades ja väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad** | a) **Saldod pankades väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ all**<br>Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudelaenud, pöördrepotehingud | a) **Saldod pankades väljaspool euroala**<br>Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| | | | b) **Investeeringud väärtpaberitesse väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ all**<br>Euroalaväliste residentide poolt emiteeritud vekslid ja võlakirjad, nullkupongiga võlakirjad, rahaturu väärtpaberid, aktsiaosalused, välisvaluutareservina hoitavad investeerimisfondid | | |
| | | | | b) i) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad**<br>Turuhind ja valuutavahetuse turukurss. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | ii) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks**<br>Kulud, mille puhul võetakse arvesse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | iii) **Mittekaubeldavad väärtpaberid**<br>Kulud, mille puhul võetakse arvesse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | iv) **Turukõlblikud aktsiaosalused**<br>Turuhind ja valuutavahetuse turukurss | Kohustuslik |
| | | | | v) **Turukõlblikud investeerimisfondid**<br>Turuhind ja valuutavahetuse turukurss | Kohustuslik |
| | | | c) **Välislaenud (hoiused) väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muu finantsvara“ all** | c) **Välislaenud**<br>Hoiused nimiväärtuses, mis on ümber arvestatud valuutavahetuse turukursi alusel | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | d) **Muud välisvarad**<br>Euroalavälised pangatähed ja mündid | d) **Muud välisvarad**<br>Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| 3 | 3 | **Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu** | a) **Investeeringud väärtpaberitesse euroalal, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ all**<br>Euroala residentide emiteeritud vekslid ja võlakirjad, nullkupongiga võlakirjad, rahaturu väärtpaberid, kapitaliväärtpaberid, välisvaluutareservina hoitavad investeerimisfondid | | |
| | | | | a) i) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad**<br>Turuhind ja valuutavahetuse turukurss. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | ii) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks**<br>Kulud, mille puhul võetakse arvesse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | iii) **Mittekaubeldavad väärtpaberid**<br>Kulud, mille puhul võetakse arvesse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | iv) **Turukõlblikud aktsiaosalused**<br>Turuhind ja valuutavahetuse turukurss | Kohustuslik |
| | | | | v) **Turukõlblikud investeerimisfondid**<br>Turuhind ja valuutavahetuse turukurss | Kohustuslik |
| | | | b) **Muud nõuded euroala residentide vastu, v.a need, mis on kirjendatud vara kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ all**<br>Laenud, hoiused, pöördrepotehingud, mitmesugune laenuandmine | b) **Muud nõuded**<br>Hoiused ja muu laenuandmine nimiväärtuses, mis on ümber arvestatud valuutavahetuse turukursi alusel | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 4 | 4 | **Eurodes väärin-gustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu** | | | |
| 4.1 | 4.1 | **Saldod pankades, väärtpaberiin-vesteeringud ja laenud** | a) **Saldod pankades väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ all**<br>Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudelaenud Pöördrepotehingud seoses eurodes väärin-gustatud väärtpaberite haldamisega | a) **Saldod pankades väljaspool euroala**<br>Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | b) **Euroalaväliste üksuste emiteeritud väärtpaberid, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ ja varade kirje 7.1 „Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid“ all**<br>Euroalaväliste residentide emiteeritud aktsiaosalused, investeerimisfondid, võlakirjad, nullkupongiga võlakirjad, rahaturuväärtpaberid | | |
| | | | | b) i) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad**<br>Turuhind. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | ii) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | iii) **Mittekaubeldavad väärtpaberid**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | iv) **Turukõlblikud aktsiaosalused**<br>Turuhind | Kohustuslik |
| | | | | v) **Turukõlblikud investeerimisfondid**<br>Turuhind | Kohustuslik |
| | | | c) **Laenud mitte-euroala residentidele, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje 11.3 „Muu finantsvara“ all** | c) **Laenud mitte-euroala residentidele**<br>Hoiused nimiväärtuses | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 4.2 | 4.2 | **Vahetuskursimehhanismi (ERM II) laenuvõimalusest tulenevad nõuded** | Laenuandmine vastavalt ERM II tingimustele | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 5 | 5 | **Eurodes vääringustatud laenud euroala krediidiasutustele seoses rahapoliitika operatsioonidega** | Kirjed 5.1 kuni 5.5: tehingud kooskõlas vastavate rahapoliitika instrumentidega, mida on kirjeldatud Euroopa Keskpanga suunises (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) ([4]) | | |
| 5.1 | 5.1 | **Põhilised refinantseerimisoperatsioonid** | Regulaarsed iganädalased likviidsust lisavad ja üldjuhul ühenädalase tähtajaga pöördtehingud | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |
| 5.2 | 5.2 | **Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid** | Regulaarsed igakuised likviidsust lisavad pöördtehingud, mille tähtaeg ei ole pikem põhiliste refinantseerimistehingute tähtajast | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |
| 5.3 | 5.3 | **Peenhäälestuspöördoperatsioonid** | Pöördtehingud, mida tehakse tasandamise vajaduse korral | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |
| 5.4 | 5.4 | **Struktuursed pöördtehingud** | Pöördtehingud, mis korrigeerivad eurosüsteemi struktuurset positsiooni finantssektori suhtes | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |
| 5.5 | 5.5 | **Laenamise püsivõimalus** | Kindlaksmääratud intressiga üleöö likviidsuslaenud kõlbliku tagatisvara vastu (püsivõimalus) | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |
| 5.6 | 5.6 | **Lisatagatise nõuetega seotud laenud** | Krediidiasutustele antav täiendav laen, mis tuleneb alusvarade väärtuse tõusust seoses nendele krediidiasutustele antud muu laenuga | Nimiväärtus või kulu | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 | 6 | **Muud eurodes väärindustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu** | Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudelaenud, pöördrepotehingud seoses väärtpaberiportfellide haldusega varade kirjel 7 „Euroala residentide eurodes väärindustatud väärtpaberid“, sealhulgas tehingud, mis tulenevad euroala varasemate valuutareservide ümberkujundamisest ja muudest nõuetest. Korrespondentkontod välismaistes euroala krediidiasutustes. Muud nõuded ja tehingud, mis ei ole seotud erakorralise likviidsusabi eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonidega tagatud laenude kujul. Nõuded, mis tulenevad RKP algatatud rahapoliitika operatsioonidest enne eurosüsteemiga ühinemist | Nimiväärtus või kulu | Kohustuslik |
| 7 | 7 | **Euroala residentide eurodes väärindustatud väärtpaberid** | | | |
| 7.1 | 7.1 | **Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid** | Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid (k. a riigiüleste või rahvusvaheliste organisatsioonide või mitmepoolsete arengupankade poolt emiteeritud väärtpaberid, olenemata nende geograafilisest asukohast). Peenhäälestuseks ostetud Euroopa Keskpanga (EKP) võlakirjad | a) **Turukõlblikud väärtpaberid**<br>Kajastatakse rahapoliitika kaalutlusi arvestades:<br>i) Turuhind<br>Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse<br>ii) Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust (kulud, kui väärtuse langus kaetakse kohustuste kirje 13.2 alajaotisega a „Muud eraldised“). Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | b) **Mittekaubeldavad väärtpaberid**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.2 | 7.2 | **Muud väärtpaberid** | Väärtpaberid, v.a varade kirje 7.1 „Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid“, varade kirje 8 „Eurodes nõuded valitsemissektori vastu“ ning varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad“ all: vekslid ja võlakirjad, nullkupongiga võlakirjad, rahaturu väärtpaberid vahetus valduses. Aktsiaosalused ja investeerimisfondid | a) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad**<br>Turuhind. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | b) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | c) **Mittekaubeldavad väärtpaberid**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Kohustuslik |
| | | | | d) **Turukõlblikud aktsiaosalused**<br>Turuhind | Kohustuslik |
| | | | | e) **Turukõlblikud investeerimisfondid**<br>Turuhind | Kohustuslik |
| 8 | 8 | **Eurodes nõuded valitsemissektori vastu** | EMU-eelsed nõuded valitsemissektori vastu (turukõlbmatud väärtpaberid, laenud) | Hoiused/laenud nimiväärtuses, turukõlbmatud väärtpaberid soetusmaksumuses | Kohustuslik |
| – | 9 | **Eurosüsteemisisesed nõuded (+)** | | | |
| – | 9.1 | **Kapitaliosalus EKP (+)** | Ainult RKP bilansikirje<br>Iga RKP osa EKP kapitalis vastavalt asutamislepingule ja tema osale kapitali märkimise aluses EKPSi põhikirja artikli 48.2 kohaselt | Kulu | Kohustuslik |
| – | 9.2 | **Välisvaluutareservide üleandmisega samaväärsed nõuded (+)** | Ainult RKP bilansikirje<br>Eurodes väärtingustatud nõuded EKP vastu seoses välisvaluutareservide algse ja täiendava üleandmisega EKPSi põhikirja artikli 30 alusel | Nimiväärtus | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| – | 9.3 | **TARGETiga seotud nõuded (+)** | TARGETiga seotud nõuded; EKP jaoks neto | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| – | 9.4 | **Netonõuded seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (+) (*)** | RKPdele: pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisega seotud netonõue, st sealhulgas EKP pangatähtede emissiooniga seotud eurosüsteemisisesed saldod, kompensatsioonisumma ja seda tasakaalustav raamatupidamiskanne vastavalt Euroopa Keskpanga otsusele (EL) 2016/2248 (EKP/2016/36) ([5])<br>EKP-le: EKP pangatähtede emissiooniga seotud nõuded vastavalt otsusele EKP/2010/29 | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| — | 9.5 | **Muud eurosüsteemisisesed nõuded (neto) (+)** | Järgmiste allkirjete netoseisud: | | |
| | | | a) RKPde korrespondentkontod | a) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | b) ühendatava ja ümberjaotatava emissioonitulu vahest tulenev saldo. See on asjakohane ainult seoses ajavahemikuga alates emissioonitulu kirjendamisest aastalõpu menetluste käigus kuni arvelduseni iga aasta jaanuari viimasel tööpäeval | b) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | c) Muud eurodes väärtustatud võimalikud eurosüsteemisisesed saldod, sealhulgas EKP tulu vahepealne jaotamine (*) | c) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 9 | 10 | **Lõpetamata arveldused** | Arvelduskontode saldod (nõuded), sh sissenõudmisel olevad tšekid | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 9 | 11 | **Muud varad** | | | |
| 9 | 11.1 | **Euroala mündid** | Euro mündid, kui RKP ei ole seaduslik emitent | Nimiväärtus | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 9 | 11.2 | **Materiaalne ja immateriaalne põhivara** | Maa ja ehitised, mööbel ja sisseseade (sealhulgas arvutiseadmed), tarkvara | Kulud miinus amortisatsioon | Soovitatav |
| | | | | Amortisatsiooninormid:<br>— arvutid ja seonduv riist-/tarkvara ja mootorsõidukid: 4 aastat<br>— hoone sisseseade, mööbel ja seadmestik: 10 aastat<br>— hoone ja kapitaliseeritud remondikulud: 25 aastat<br>Kulude kapitaliseerimine: piiritletud (ilma käibemaksuta alla 10 000 euro: ei kapitaliseerita) | |
| 9 | 11.3 | **Muu finantsvara** | — Kapitaliosalused ja investeeringud tütarettevõtjatesse; strateegilistel/poliitilistel kaalutlustel hoitavad aktsiaosalused ja investeerimisfondid<br>— Sihtotstarbelise portfellina hoitavad väärtpaberid, sh aktsiaosalused ja investeerimisfondid, ja muud finantsinstrumendid ja positsioonid (näiteks tähtajalised hoiused ja arvelduskontod)<br>— Pöördrepotehingud krediidiasutustega seoses väärtpaberiportfellide haldusega selle kirje all<br>— Eurodes vääringustatud pöördrepotehingud euroala finantseerimisasutustega, v.a krediidiasutustega, seoses väärtpaberiportfellide (mis ei ole käesoleva kirje all hoitavad) haldamisega | a) **Turukõlblikud aktsiaosalused**<br>Turuhind, ümberarvestatuna valuutaturukursi alusel, kui see on nomineeritud välisvaluutas | Soovitatav |
| | | | | b) **Turukõlblikud investeerimisfondid**<br>Turuhind, ümberarvestatuna valuutaturukursi alusel, kui see on nomineeritud välisvaluutas | Soovitatav |
| | | | | c) **Kapitaliosalused ja turukõlbmatud aktsiaosalused ning mis tahes muud püsiinvesteeringuna hoitavad kapitaliinstrumendid**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust | Soovitatav |
| | | | | d) **Investeeringud tütarettevõtjatesse või olulised osalused**<br>Puhasväärtus | Soovitatav |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | e) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad**<br>Turuhind, ümberarvestatuna valuutaturukursi alusel, kui see on nomineeritud välisvaluutas. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Soovitatav |
| | | | | f) **Turukõlblikud võlaväärtpaberid, mida hoitakse tähtaja lõpuni või püsiinvesteeringuna**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langus, ümberarvestatuna valuutaturukursi alusel, kui see on nomineeritud välisvaluutas. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Soovitatav |
| | | | | g) **Turukõlbmatud võlaväärtpaberid**<br>Kuludes võetakse arvesse väärtuse langust. Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse | Soovitatav |
| | | | | h) **Saldod pankades ja laenud**<br>Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud välisvaluuta turuhinna alusel, kui saldod või hoiused on vääringustatud välisvaluutas | Soovitatav |
| 9 | 11.4 | **Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused** | Välisvaluuta tähtpäevatehingute, valuutavahetustehingute, intressimäära vahetustehingute, intressimäära tähtpäevatehingute (v.a juhul, kui kohaldatakse päevast kõikumismarginaali), väärtpaberite tähtpäevatehingute, välisvaluuta hetketehingute hindamise tulemused tehingupäevast arvelduspäevani | Tähtpäevatehingu ja hetketehingu vaheline netopositsioon välisvaluuta turukursiga | Kohustuslik |
| 9 | 11.5 | **Viitlaekumised ja ettemakstud kulud** | Aruandeperioodile omistatav tulu, mis ei laeku aruandeperioodil. Ettemakstud kulud ja makstud kogunenud intress, s.o väärtpaberiga ostetud kogunenud intress | Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([2]) ([6]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([3]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 9 | 11.6 | **Mitmesugused muud varad** | a) Ettemaksed, laenud, muud vähem tähtsad kirjed. Usalduslaenud. Mündid euroala riikide vääringutes. | a) Nimiväärtus või kulu | Soovitatav |
| | | | b) Asjakohane ainult eurosüsteemi raamatupidamise nädalaaruande ja konsolideeritud aastabilansi puhul: Jooksvad kulud (akumuleeritud netokahjum), raamatupidamise aastaaruande heakskiitmisele eelnenud aasta kahjum | b) Nimiväärtus | Soovitatav |
| | | | c) Ümberhindluse vahekontod (ainult bilansikirje aasta jooksul: realiseerimata kahjum ümberhindluspäevadel aasta jooksul, mis ei ole kaetud asjaomaste ümberhindluskontodega kohustuste kirjel „Ümberhindluskontod“) | c) Ümberhindlusvahe keskmise maksumuse ja turuväärtuse vahel, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| | | | d) Klientide kullahoiustega seotud investeeringud | d) Turuväärtus | Kohustuslik |
| | | | e) Pensioni netovara | e) Artikli 29 lõike 2 kohaselt | Soovitatav |
| | | | f) Kõlblike vastaspoolte kohustuste mittetäitmisest tulenevad tasumata nõuded ja väärtpaberid eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide kontekstis | f) Nimiväärtus/ realiseerimisväärtus (enne/ pärast kahjumi arveldamist) | Kohustuslik |
| | | | g) Kolmandate isikutega seotud varad või nõuded, mis on tagatisena omandatud ja/või saadud kohustusi mittetäitvate eurosüsteemi vastaspoolte antud tagatise realiseerimise raames | g) Kulu (konverteeritud saamise aja valuuta turukursiga, kui finantsvarad on vääringustatud välisvaluutas) | Kohustuslik |

(*) Ühtlustamisele kuuluvad kirjed.

([1]) RKPde poolt avaldatavates aastaaruannetes tuleks ühtlustada teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulenevate eurosüsteemisiseste nõuete/kohustuste hüvitamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisas tähistatud tärniga.

([2]) Esimese veeru numeratsioon tugineb V, VI ja VII lisas toodud bilansiskeemidele (eurosüsteemi raamatupidamise nädalaaruanded ja konsolideeritud aastabilanss). Teise veeru numeratsioon tugineb VIII lisas toodud bilansiskeemile (keskpanga aastabilanss). Tähisega „(+)“ märgitud kirjed konsolideeritakse eurosüsteemi nädalaaruannetes.

(3) Käesolevas lisas esitatud bilansi koostamise ja hindamise põhimõtteid käsitletakse kohustuslikuna EKP aruannete suhtes ja kõigi RKPde aruannetes sisalduvate oluliste varade ja kohustuste suhtes eurosüsteemis, st olulisena eurosüsteemi tegevuse seisukohast.
(4) Euroopa Keskpanga suunis (EL) 2015/510, 19. detsember 2014, eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) (ELT L 91, 2.4.2015, lk 3).
(5) Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2016/2248, 3. november 2016, eurot rahaühikuna kasutavate liikmesriikide keskpankade emissioonitulu jaotuse kohta (EKP/2016/36) (ELT L 347, 20.12.2016, lk 26).
(6) Bilansijääkide jaotamine nendele bilansikirjetele, mis osutavad residentsusele ja/või majandussektorile, põhineb statistilistel eesmärkidel kasutataval liigitusel, v.a varade kirje 7.1.

KOHUSTUSED

| Bilansikirje (1) (3) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala (2) |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 1 | **Ringluses olevad pangatähed** (*) | a) Euro pangatähed pluss/miinus pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisega seotud kohandamiste summa vastavalt otsusele (EL) 2016/2248 (EKP/2016/36) ja otsusele EKP/2010/29 | a) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | b) Euroala siseriiklikus vääringus vääringustatud pangatähed sularahavahetuse aastal | b) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 2 | 2 | **Rahapoliitika operatsioonidega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele** | Kirjed 2.1, 2.2, 2.3 ja 2.5: eurodes hoiused, nagu on kirjeldatud suunises (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) | | |
| 2.1 | 2.1 | **Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)** | Vastavalt EKPSi põhikirjale kohustusliku reservi nõudega hõlmatud finantseerimisasutuste nimekirja kuuluvate krediidiasutuste eurokontod, v.a kohustusliku reservi nõudmisest vabastatud krediidiasutused. Käesolev kirje sisaldab peamiselt kontosid, mida kasutatakse kohustusliku reservi hoidmiseks, ning ei hõlma krediidiasutuste vahendeid, mis ei ole vabalt kasutatavad. | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 2.2 | 2.2 | **Hoiustamise püsivoimalus** | Kindlaksmääratud intressiga üleööhoiused (püsivõimalus) | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 2.3 | 2.3 | **Tähtajalised hoiused** | Peenhäälestustehing seoses vahendite koondamisega likviidsuse vähendamiseks | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 2.4 | 2.4 | **Peenhäälestus-pöördoperatsioonid** | Rahapoliitikaga seotud tehingud likviidsuse vähendamiseks | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([1]) ([3]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([2]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 2.5 | 2.5 | **Lisatagatise nõuetega seotud hoiused** | Krediidiasutuste hoiused, mis tulenevad varade väärtuse langemisest seoses kõnealustele krediidiasutustele antud laenudega | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 3 | 3 | **Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele** | Repotehingud krediidiasutustega väärtpaberiportfellide haldamiseks varade kirjel 7 „Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid“. Muud tehingud, mis ei ole seotud eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonidega. Krediidiasutuste vahendid, mis ei ole vabalt kasutatavad, ja kohustusliku reservi nõudest vabastatud krediidiasutuste kontod. Kohustused/hoiused, mis tulenevad RKP algatatud rahapoliitika operatsioonidest enne eurosüsteemiga ühinemist | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |
| 4 | 4 | **Emiteeritud võlasertifikaadid** | Üksnes EKP bilansikirje (RKPde puhul ülemineku bilansikirje).<br>Võlasertifikaadid suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) kohaselt. Nullväärtpaber, mis on emiteeritud likviidsuse vähendamise eesmärgil | Kulu. Alakurss amortiseeritakse. | Kohustuslik |
| 5 | 5 | **Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele** | | | |
| 5.1 | 5.1 | **Valitsemissektor** | Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudmisel väljamakstavad hoiused | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 5.2 | 5.2 | **Muud kohustused** | Personali, firmade ja klientide, sealhulgas kohustuslikust reservist vabastatud finantseerimisasutuste arvelduskontod (vt kohustuste kirje 2.1); repotehingud finantseerimisasutustega, v.a krediidiasutustega, seoses väärtpaberihaldusega, mis ei ole varade kirjel 11.3 „Muu finantsvara“; tähtajalised hoiused, nõudmiseni hoiused | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 6 | 6 | **Eurodes vääringustatud kohustused euroalavälise residentide ees** | Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudmisel väljamakstavad hoiused, sealhulgas maksmise kontod ja reservi juhtimise kontod. Repotehingud seoses eurodes vääringustatud väärtpaberite haldamisega | Nimiväärtus või repokulu | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([1]) ([3]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([2]) |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | Nende liikmesriikide, mille rahaühik ei ole euro, keskpankade TARGETi kontode saldod | | |
| 7 | 7 | **Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele** | Arvelduskontod. Repotehingute, tavaliselt välisvaluuta varasid või kulda kasutavate investeerimistehingute kohustused | Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| 8 | 8 | **Välisvaluutas vääringustatud kohustused euroalavälise residentide ees** | | | |
| 8.1 | 8.1 | **Hoiused, saldod ja muud kohustused** | Arvelduskontod. Repotehingute, tavaliselt välisvaluuta varasid või kulda kasutavate investeerimistehingute kohustused | Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| 8.2 | 8.2 | **ERM II laenuvõimalusest tulenevad kohustused** | Laenuvõtmine vastavalt ERM II tingimustele | Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| 9 | 9 | **Rahvusvahelise Valuutafondi laenueriõiguste vastaskirje** | Eriarveldusühikutes vääringustatud kirje, mis näitab vastavale riigile/RKP-le algselt eraldatud SDRide summat | Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud turukursi alusel | Kohustuslik |
| – | 10 | **Eurosüsteemisisesed kohustused (+)** | | | |
| – | 10.1 | **Välisvaluutareservide üleandmisega samaväärsed kohustused (+)** | Ainult EKP bilansikirje (eurodes vääringustatud) | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| – | 10.2 | **TARGETiga seotud kohustused; EKP jaoks neto** | TARGETiga seotud kohustused; EKP jaoks neto | Nimiväärtus | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([1]) ([3]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([2]) |
|---|---|---|---|---|---|
| – | 10.3 | **Netokohustused seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis(+)** (*) | Ainult RKP bilansikirje.<br>RKPdele: pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisega seotud netokohustus, st sealhulgas EKP pangatähtede emissiooniga seotud eurosüsteemisisesed saldod, kompensatsioonisumma ja seda tasakaalustav raamatupidamiskanne vastavalt otsusele (EL) 2016/2248 (EKP/2016/36) | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| – | 10.4 | **Muud eurosüsteemisisesed kohustused (neto)** (+) | Järgmiste allkirjete netoseisud: | | |
| | | | a) RKPde korrespondentkontod | a) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | b) ühendatava ja ümberjaotatava emissioonitulu vahest tulenev saldo. Asjakohane üksnes ajavahemikul alates emissioonitulu kirjendamisest aastalõpu menetluste käigus kuni selle arveldamiseni iga aasta jaanuari viimasel tööpäeval | b) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | c) Muud eurodes vääringustatud võimalikud eurosüsteemisisesed saldod, sealhulgas EKP tulu vahepealne jaotamine (*) | c) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 10 | 11 | **Lõpetama arveldused** | Arvelduskontode saldod (kohustused), sealhulgas žiiroülekanded teel | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 10 | 12 | **Muud kohustused** | | | |
| 10 | 12.1 | **Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused** | Välisvaluuta tähtpäevatehingute, valuutavahetustehingute, intressimäära vahetustehingute, intressimäära tähtpäevatehingute (v.a juhul, kui kohaldatakse päevast kõikumismarginaali), väärtpaberite tähtpäevatehingute, välisvaluuta hetketehingute hindamise tulemused tehingupäevast arvelduspäevani | Tähtpäevatehingu ja hetketehingu vaheline netopositsioon välisvaluuta turukursiga | Kohustuslik |
| 10 | 12.2 | **Viitvõlad ja ettemakstud tulud** | Tulevasel perioodil tasumisele kuuluv kulu, mis on seotud aruandeperioodiga.<br>Aruandeperioodil laekunud, kuid tulevase perioodiga seotud tulu | Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |

| Bilansikirje ([1]) ([3]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([2]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 12.3 | **Mitmesugused muud varad** | a) Maksude vahekontod. Välisvaluuta krediidi- või tagatiskontod. Repotehingud krediidiasutustega väärtpaberiportfellide haldamiseks varade kirjel 11.3 „Muud finantsvarad“. Muud kohustuslikud hoiused peale reservihoiuste. Muud vähem tähtsad kirjed. Usalduskohustused. Ringluses olevad mündid, juhul kui RKP on seaduslik emitent. Ringluses olevad pangatähed, mis on vääringustatud euroala riigi rahaühikutes, mis ei ole enam seaduslikud maksevahendid, kuid on endiselt ringluses pärast sularahavahetuse aastat, kui need ei kajastu kohustuste kirjel „Eraldised“. | a) Nimiväärtus või (tagasiostu) maksumus | Soovitatav |
| | | | b) Asjakohane ainult eurosüsteemi raamatupidamise nädalaaruande ja konsolideeritud aastabilansi puhul: Jooksvad laekumised (jaotamata netokasum), raamatupidamise aastaaruande heakskiitmisele eelnenud aasta kasum | b) Nimiväärtus | Soovitatav |
| | | | c) Klientide kullahoiused | c) Turuväärtus | Kohustuslik |
| | | | d) Pensionikohustuste netoväärtus | d) Artikli 29 lõike 2 kohaselt | Soovitatav |
| 10 | 13 | **Eraldised** | | | |
| 10 | 13.1 | **Riskieraldised** | Realiseerimata riskide eraldised. RKPde sissemaksed Euroopa Keskpanka vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 48.2 konsolideeritakse vastavate summadega, mis on esitatud varade kirjel 9.1 „Kapitaliosalus EKPs“ ([+]) | Nimiväärtus | Soovitatav |
| 10 | 13.2 | **Muud eraldised** | a) Rahapoliitiliste operatsioonide väärtuse langusest tulenevad eraldised | a) Nimiväärtus | Kohustuslik |
| | | | b) Pensionieraldised; euroala riikide vääringutes rahaühikud, mis ei ole enam seaduslikud maksevahendid, kuid on endiselt ringluses pärast sularahavahetuse aastat, kui need ei kajastu kohustuste kirjel 12.3 „Muud kohustused / mitmesugused muud kohustused“; ja muud eraldised, nt eeldatavad tulevased kulud. | b) Maksumus/nimiväärtus | Soovitatav |

| Bilansikirje ([1]) ([3]) | | | Bilansikirjete sisu liigitus | Hindamispõhimõte | Kohaldamisala ([2]) |
|---|---|---|---|---|---|
| 11 | 14 | **Ümberhindluskontod** | Kulla, eurodes vääringustatud igat liiki väärtpaberite, välisvaluutas vääringustatud igat liiki väärtpaberite ja optsioonide hinnakõikumistega seotud ümberhindluskontod, intressiriski tuletisinstrumentidega seotud turu väärtuse hindamisest tulenevad erinevused; valuutakursi kõikumisega seotud ümberhindluskontod iga valuuta netopositsiooni osas, sealhulgas valuuta vahetus-/tähtpäevatehingud ja SDRid. RKPde sissemaksed Euroopa Keskpanka vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 48.2 konsolideeritakse vastavate summadega, mis on avaldatud varade kirjel 9.1 „Kapitaliosalus EKPs“ ([+]) | Ümberhindlusvahe keskmise maksumuse ja turuväärtuse vahel, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel | Kohustuslik |
| 12 | 15 | **Kapital ja reservid** | | | |
| 12 | 15.1 | **Kapital** | Sissemakstud kapital – EKP kapital konsolideeritakse RKPde kapitaliosadega | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| 12 | 15.2 | **Reservid** | Kohustuslikud reservid ja muud reservid. Jaotamata kasum. Asjakohane ainult eurosüsteemi raamatupidamise nädalaaruannete ja konsolideeritud aastabilansi puhul: edasikantud akumuleeritud kahjum. RKPde sissemaksed Euroopa Keskpanka vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 48.2 konsolideeritakse vastavate summadega, mis on esitatud varade kirjel 9.1 „Kapitaliosalus EKPs“ ([+]) | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| - | 16 | **Kogunenud edasikantud kahjum** | | Nimiväärtus | Kohustuslik |
| - | 17 | **Aruandeaasta kasum/(kahjum)** | | Nimiväärtus | Kohustuslik |

(*) Ühtlustamisele kuuluvad kirjed.

([1]) Esimese veeru numeratsioon tugineb V, VI ja VII lisas toodud bilansiskeemidele (eurosüsteemi raamatupidamise nädalaaruanded ja konsolideeritud aastabilanss). Teise veeru numeratsioon tugineb VIII lisas toodud bilansiskeemile (keskpanga aastabilanss). Tähisega „(+)“ märgitud kirjed konsolideeritakse eurosüsteemi nädalaaruannetes.

([2]) Käesolevas lisas esitatud bilansi koostamise ja hindamise põhimõtteid käsitletakse kohustuslikuna EKP aruannete suhtes ja kõigi RKPde aruannetes sisalduvate oluliste varade ja kohustuste suhtes eurosüsteemis, st mis on olulised eurosüsteemi tegevuse seisukohast.

([3]) Bilansijääkide jaotamine nendele bilansikirjetele, mis osutavad residentsusele ja/või majandussektorile, põhineb statistilistel eesmärkidel kasutataval liigitusel.

*V LISA*

**Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruanne: pärast kvartali lõppu avaldamiseks kasutatav skeem**

*(miljonites eurodes)*

| Varad [1] | Bilanss seisuga … | Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on | | Kohustused | Bilanss seisuga … | Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | tehingud | kvartalilõpu korrigeerimine | | | tehingud | kvartalilõpu korrigeerimine |
| 1. Kuld ja nõuded kullas<br>2. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu<br>2.1. Nõuded IMFi vastu<br>2.2. Saldod pankades ja väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad<br>3. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu<br>4. Eurodes vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu<br>4.1. Pankade saldod, väärtpaberiinvesteeringud ja laenud<br>4.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded<br>5. Eurodes vääringustatud laenud euroala krediidiasutustele seoses rahapoliitika operatsioonidega<br>5.1. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid<br>5.2. Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid<br>5.3. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid<br>5.4. Struktuursed pöördtehingud<br>5.5. Laenamise püsivõimalus<br>5.6. Lisatagatise nõuetega seotud laenud<br>6. Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu<br>7. Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid<br>7.1. Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid<br>7.2. Muud väärtpaberid | | | | 1. Ringluses olevad pangatähed<br>2. Rahapoliitika operatsioonidega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele<br>2.1. Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)<br>2.2. Hoiustamise püsivoimalus<br>2.3. Tähtajalised hoiused<br>2.4. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid<br>2.5. Lisatagatise nõuetega seotud hoiused<br>3. Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele<br>4. Emiteeritud võlasertifikaadid<br>5. Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele<br>5.1. Valitsemissektor<br>5.2. Muud kohustused<br>6. Eurodes vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees<br>7. Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele<br>8. Välisvaluutas vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees<br>8.1. Hoiused, saldod ja muud kohustused<br>8.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad kohustused<br>9. Rahvusvahelise Valuutafondi laenueriõiguste vastaskirje<br>10. Muud kohustused<br>11. Ümberhindluskontod<br>12. Kapital ja reservid | | | |

*(miljonites eurodes)*

| Varad ([1]) | Bilanss seisuga … | Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on | | Kohustused | Bilanss seisuga … | Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | tehingud | kvartalilõpu korrigeerimine | | | tehingud | kvartalilõpu korrigeerimine |
| 8. Eurodes nõuded valitsemissektori vastu<br>9. Muud varad | | | | | | | |
| **Varad kokku** | | | | **Kohustused kokku** | | | |

Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.

([1]) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.





ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2024/2941/oj

*VI LISA*

**Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruanne: kvartali jooksul avaldamiseks kasutatav skeem**

*(miljonites eurodes)*

| Varad ([1]) | Bilanss seisuga | Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on tehingud | Kohustused | Bilanss seisuga … | Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on tehingud |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. Kuld ja nõuded kullas<br>2. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu<br>2.1. Nõuded IMFi vastu<br>2.2. Saldod pankades ja väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad<br>3. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu<br>4. Eurodes vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu<br>4.1. Pankade saldod, väärtpaberiinvesteeringud ja laenud<br>4.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded<br>5. Eurodes vääringustatud laenud euroala krediidiasutustele seoses rahapoliitika operatsioonidega<br>5.1. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid<br>5.2. Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid<br>5.3. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid<br>5.4. Struktuursed pöördtehingud<br>5.5. Laenamise püsivõimalus<br>5.6. Lisatagatise nõuetega seotud laenud<br>6. Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu<br>7. Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid<br>7.1. Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid<br>7.2. Muud väärtpaberid<br>8. Eurodes nõuded valitsemissektori vastu<br>9. Muud varad | | | 1. Ringluses olevad pangatähed<br>2. Rahapoliitika operatsioonidega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele<br>2.1. Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)<br>2.2. Hoiustamise püsivoimalus<br>2.3. Tähtajalised hoiused<br>2.4. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid<br>2.5. Lisatagatise nõuetega seotud hoiused<br>3. Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele<br>4. Emiteeritud võlasertifikaadid<br>5. Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele<br>5.1. Valitsemissektor<br>5.2. Muud kohustused<br>6. Eurodes vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees<br>7. Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele<br>8. Välisvaluutas vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees<br>8.1. Hoiused, saldod ja muud kohustused<br>8.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad kohustused<br>9. Rahvusvahelise Valuutafondi laenueriõiguste vastaskirje<br>10. Muud kohustused<br>11. Ümberhindluskontod<br>12. Kapital ja reservid | | |
| **Varad kokku** | | | **Kohustused kokku** | | |

Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.

([1]) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.

*VII LISA*

**Eurosüsteemi konsolideeritud aastabilanss**

*(miljonites eurodes)*

| Varad ([1]) | Aruandeaasta | Eelmine aasta | Kohustused | Aruandeaasta | Eelmine aasta |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. Kuld ja nõuded kullas<br>2. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu<br>2.1. Nõuded IMFi vastu<br>2.2. Saldod pankades ja väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad<br>3. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu<br>4. Eurodes vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu<br>4.1. Pankade saldod, väärtpaberiinvesteeringud ja laenud<br>4.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded<br>5. Eurodes vääringustatud laenud euroala krediidiasutustele seoses rahapoliitika operatsioonidega<br>5.1. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid<br>5.2. Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid<br>5.3. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid<br>5.4. Struktuursed pöördtehingud<br>5.5. Laenamise püsivõimalus<br>5.6. Lisatagatise nõuetega seotud laenud<br>6. Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu<br>7. Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid<br>7.1. Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid<br>7.2. Muud väärtpaberid<br>8. Eurodes nõuded valitsemissektori vastu<br>9. Muud varad | | | 1. Ringluses olevad pangatähed<br>2. Rahapoliitika operatsioonidega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele<br>2.1. Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)<br>2.2. Hoiustamise püsivoimalus<br>2.3. Tähtajalised hoiused<br>2.4. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid<br>2.5. Lisatagatise nõuetega seotud hoiused<br>3. Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele<br>4. Emiteeritud võlasertifikaadid<br>5. Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele<br>5.1. Valitsemissektor<br>5.2. Muud kohustused<br>6. Eurodes vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees<br>7. Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele<br>8. Välisvaluutas vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees<br>8.1. Hoiused, saldod ja muud kohustused<br>8.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad kohustused<br>9. Rahvusvahelise Valuutafondi laenueriõiguste vastaskirje<br>10. Muud kohustused<br>11. Ümberhindluskontod<br>12. Kapital ja reservid | | |
| **Varad kokku** | | | **Kohustused kokku** | | |

Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.

([1]) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.

*VIII LISA*

**Keskpanga aastabilanss** ([1])

*(miljonites eurodes ([2]))*

| Varad ([3]) | Aruandeaasta | Eelmine aasta | Kohustused | Aruandeaasta | Eelmine aasta |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. Kuld ja nõuded kullas | | | 1. Ringluses olevad pangatähed (*) | | |
| 2. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu | | | 2. Rahapoliitika operatsioonidega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele | | |
| 2.1. Nõuded IMFi vastu | | | 2.1. Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks) | | |
| 2.2. Saldod pankades ja väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad | | | 2.2. Hoiustamise püsivoimalus | | |
| 3. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu | | | 2.3. Tähtajalised hoiused | | |
| 4. Eurodes vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu | | | 2.4. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid | | |
| 4.1. Pankade saldod, väärtpaberiinvesteeringud ja laenud | | | 2.5. Lisatagatise nõuetega seotud hoiused | | |
| 4.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded | | | 3. Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele | | |
| 5. Eurodes vääringustatud laenud euroala krediidiasutustele seoses rahapoliitika operatsioonidega | | | 4. Emiteeritud võlasertifikaadid | | |
| 5.1. Põhilised refinantseerimisoperatsioonid | | | 5. Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele | | |
| 5.2. Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid | | | 5.1. Valitsemissektor | | |
| 5.3. Peenhäälestus-pöördoperatsioonid | | | 5.2. Muud kohustused | | |
| 5.4. Struktuursed pöördtehingud | | | 6. Eurodes vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees | | |
| 5.5. Laenamise püsivõimalus | | | 7. Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele | | |
| 5.6. Lisatagatise nõuetega seotud laenud | | | 8. Välisvaluutas vääringustatud kohustused euroalaväliste residentide ees | | |
| 6. Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu | | | 8.1. Hoiused, saldod ja muud kohustused | | |
| 7. Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid | | | 8.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad kohustused | | |
| 7.1. Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid | | | 9. Rahvusvahelise Valuutafondi laenueriõiguste vastaskirje | | |
| 7.2. Muud väärtpaberid | | | 10. Eurosüsteemisisesed kohustused | | |
| 8. Eurodes nõuded valitsemissektori vastu | | | 10.1. Välisvaluutareservide üleandmisega samaväärsed kohustused | | |
| 9. Eurosüsteemisisesed nõuded | | | 10.2. TARGETiga seotud kohustused (*) | | |
| 9.1. Kapitaliosalus EKPs | | | 10.3. Netokohustused seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (*) | | |
| 9.2. Välisvaluutareservide üleandmisega samaväärsed nõuded | | | 10.4. Muud eurosüsteemisisesed kohustused (neto) (*) | | |
| 9.3. TARGETiga seotud nõuded (*) | | | | | |
| 9.4. Netonõuded seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (*) | | | | | |
| 9.5. Muud eurosüsteemisisesed nõuded (neto) (*) | | | | | |
| 10. Lõpetama arveldused | | | | | |
| 11. Muud varad | | | | | |
| 11.1. Euroala mündid | | | | | |
| 11.2. Materiaalne ja immateriaalne põhivara | | | | | |
| 11.3. Muu finantsvara | | | | | |

*(miljonites eurodes ([2]))*

| Varad ([3]) | Aruandeaasta | Eelmine aasta | Kohustused | Aruandeaasta | Eelmine aasta |
|---|---|---|---|---|---|
| 11.4. Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused<br>11.5. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud (*)<br>11.6. Mitmesugused muud varad | | | 11. Lõpetama arveldused<br>12. Muud kohustused<br>12.1. Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused<br>12.2. Viitvõlad ja ettemakstud tulud (*)<br>12.3. Mitmesugused muud varad<br>13. Eraldised<br>13.1. Riskieraldised<br>13.2. Muud eraldised<br>14. Ümberhindluskontod<br>15. Kapital ja reservid<br>15.1. Kapital<br>15.2. Reservid<br>16. Edasikantud realiseerimata kahjum<br>17. Aruandeaasta kasum/(kahjum) | | |
| **Varad kokku** | | | **Kohustused kokku** | | |

Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.

(*) Ühtlustamisele kuuluvad kirjed.

([1]) RKPde poolt avaldatavates aastaaruannetes tuleks ühtlustada teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulenevate eurosüsteemisiseste nõuete/kohustuste hüvitamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisas tähistatud tärniga.

([2]) Keskpangad võivad selle asemel avaldada täpsed summad eurodes või muul viisil ümardatud summad.

([3]) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.





ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2024/2941/oj

*IX LISA*

**Keskpanga avaldatav kasumiaruanne** ([1]) ([2])

*(miljonites eurodes ([3]))*

| 31. detsembril _____ lõppenud aasta kasumiaruanne | Aruandeaasta | Eelmine aasta |
|---|---|---|
| 1. Puhas intressitulu / (-kulu) | | |
| 1.1. *Intressitulu* (*) | | |
| 1.2. *Intressikulu* (*) | | |
| 2. Finantsoperatsioonide puhastulem ja allahindlused | | |
| 2.1. *Realiseeritud kasum/kahjum finantstehingutest* | | |
| 2.2. *Finantsvarade ja -positsioonide vähendamine* | | |
| 3. Ühendatud emissioonitulu netotulem (*) | | |
| 4. Puhastulu/kulu tasudelt ja eraldistelt | | |
| 5. Tulu aktsiatest ja kapitaliosalustest (*) | | |
| 6. Muu tulu | | |
| 7. Personalikulu ([4]) | | |
| 8. Halduskulu ([4]) | | |
| 9. Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum | | |
| 10. Pangatähtede tootmise teenused ([5]) | | |
| 11. Muud kulud | | |
| **Kasum/(kahjum) enne ülekandeid riskieraldistesse/riskieraldistest** | | |
| 12. Ülekanded riskieraldistesse/riskieraldistest ([6]) | | |
| 13. Tulumaks ja muud valitsuse kehtestatud maksud tulult | | |
| **Aruandeaasta kasum/(kahjum)** | | |

(*) Ühtlustamisele kuuluvad kirjed. Vt käesoleva suunise põhjendus 4.

([1]) EKP kasumiaruande vorm on mõne erinevusega. Vt Euroopa Keskpanga otsuse (EL) 2024/2938, 14. november 2024, Euroopa Keskpanga raamatupidamise aastaaruannete kohta (EKP/2024/32) (ELT L, 2024/2938, 11.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2938/oj), III lisa.

([2]) RKPde poolt avaldatavates aastaaruannetes tuleb ühtlustada teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulenevate eurosüsteemisiseste nõuete/kohustuste hüvitamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisas tähistatud tärniga.

([3]) Keskpangad võivad selle asemel avaldada täpsed summad eurodes või muul viisil ümardatud summad.

([4]) Sealhulgas arvestatud reservid.

([5]) Seda kirjet kasutatakse juhul, kui pangatähtede valmistamise teenus ostetakse sisse (keskpankadele pangatähti valmistavate väliste äriühingute teenuste maksumus). Soovitatav on kanda nii riigi pangatähtede kui ka euro pangatähtede käibelelaskmise kulu kuludesse siis, kui selle eest esitatakse arve või see kulu on muul viisil tekkinud.

([6]) See hõlmab ainult ülekandeid realiseerimata riski eraldistesse/eraldistest; seetõttu ei kajastata selle kirje all seoses rahapoliitika operatsioonidega toimunud väärtuse langusest tingitud ülekandeid eraldistesse/eraldistest ja muid eraldisi.

*X LISA*

**Kehtetuks tunnistatud suunis ja selle hilisemad muudatused**

| | |
|---|---|
| Suunis (EL) 2016/2249 (EKP/2016/34) | ELT L 347, 20.12.2016, lk 37 |
| Suunis (EL) 2019/2217 (EKP/2019/34) | ELT L 332, 23.12.2019, lk 184 |
| Suunis (EL) 2021/2041 (EKP/2021/51) | ELT L 419, 24.11.2021, lk 14 |

*XI LISA*

**Vastavustabel**

| Suunis (EL) 2016/2249 (EKP/2016/34) | Käesolev suunis |
|---|---|
| Artikkel 1 | Artikkel 1 |
| Artikkel 2 | Artikkel 2 |
| Artikkel 3 | Artikkel 3 |
| Artikkel 4 | Artikkel 4 |
| Artikkel 5 | Artikkel 5 |
| Artikkel 6 | Artikkel 6 |
| Artikkel 7 | Artikkel 7 |
| Artikkel 8 | Artikkel 8 |
| Artikkel 9 | Artikkel 9 |
| Artikkel 10 | Artikkel 10 |
| Artikkel 11 | Artikkel 11 |
| Artikkel 11a | Artikkel 12 |
| Artikkel 12 | Artikkel 13 |
| Artikkel 13 | Artikkel 14 |
| Artikkel 14 | Artikkel 15 |
| Artikkel 15 | Artikkel 16 |
| Artikkel 16 | Artikkel 17 |
| Artikkel 17 | Artikkel 18 |
| Artikkel 18 | Artikkel 19 |
| Artikkel 19 | Artikkel 20 |
| Artikkel 20 | Artikkel 21 |
| Artikkel 21 | Artikkel 22 |
| Artikkel 22 | Artikkel 23 |
| Artikkel 23 | Artikkel 24 |
| Artikkel 24 | Artikkel 25 |
| Artikkel 25 | Artikkel 26 |
| Artikkel 26 | Artikkel 27 |
| Artikkel 27 | Artikkel 28 |
| Artikkel 28 | Artikkel 29 |
| Artikkel 29 | Artikkel 30 |
| Artikkel 30 | Artikkel 31 |
| Artikkel 31 | Artikkel 32 |
| Artikkel 32 | Artikkel 33 |